

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (piąta izba w powiększonym składzie)
z dnia 19 września 2006 r.*

W sprawie T-166/01

Lucchini SpA, z siedzibą w Brescii (Włochy), reprezentowana przez adwokatów
G. Vezzolego i G. Belottiego,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez V. Kreuzschitzę
i V. Di Bucciego, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do
doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

mającej za przedmiot stwierdzenie nieważności art. 1 decyzji Komisji 2001/466/
EWWiS z dnia 21 grudnia 2000 r. w zakresie, w jakim uznaje ona za niezgodną ze
wspólnym rynkiem pomoc państwa w wysokości 13,5 miliarda ITL
(6,98 milionów EUR), którą Włochy zamierzają przyznać przedsiębiorstwu sektora
hutnictwa żelaza i stali Lucchini SpA (Dz.U. 2001, L 163, str. 24),

* Język postępowania: włoski.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (piąta izba w powiększonym składzie),

w składzie: P. Lindh, prezes, R. García-Valdecasas i J.D. Cooke, sędziowie,
sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 18 marca 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

- 1 Zgodnie z art. 4 EWWiS:

„Wymienione poniżej uznaje się za niezgodne ze wspólnym rynkiem węgla i stali i w konsekwencji za zniesione i zakazane w granicach Wspólnoty, jak przewidziano w niniejszym traktacie:

[...]

- c) subwencje lub pomoc udzielane przez państwo lub też różnicowanie obciążeń nakładanych przez nie, niezależnie od ich postaci;

[...]

A — Kodeks pomocy na rzecz hutnictwa żelaza i stali

- 2 Aby sprostać wymogom restrukturyzacji sektora hutnictwa żelaza i stali, Komisja oparła się na postanowieniach art. 95 EWWiS w celu wdrożenia od początku lat osiemdziesiątych wspólnotowego trybu przyznawania pomocy państwa w sektorze hutnictwa żelaza i stali w niektórych, enumeratywnie wymienionych przypadkach. Tryb ten stał się przedmiotem kolejnych poprawek, mających na celu stawienie czoła trudnościom związanym z wahaniami koniunktury w przemyśle hutnictwa żelaza i stali. Decyzje wydane kolejno w tym przedmiocie noszą wspólną nazwę „kodeksów pomocy na rzecz hutnictwa żelaza i stali”.
- 3 Decyzja Komisji nr 2496/96/EWWiS z dnia 18 grudnia 1996 r. ustanawiająca reguły wspólnotowe w zakresie pomocy na rzecz hutnictwa żelaza i stali (Dz.U. L 338, str. 42, zwana dalej „kodeksem”) stanowi szósty kodeks pomocy na rzecz hutnictwa żelaza i stali, obowiązujący od dnia 1 stycznia 1997 r. do dnia 22 lipca 2002 r. Kodeks określa warunki, w których pomoc na rzecz hutnictwa żelaza i stali finansowana przez państwo członkowskie, jednostki samorządu terytorialnego lub przy użyciu zasobów państwowych może być uznawana za zgodną z prawidłowym funkcjonowaniem wspólnego rynku.

4 Zgodnie z art. 1 kodeksu:

„1. Pomoc na rzecz hutnictwa żelaza i stali finansowana przez państwo członkowskie [...] może być uważana za pomoc Wspólnoty i w związku z tym może zostać uznana za zgodną z prawidłowym funkcjonowaniem wspólnego rynku tylko w przypadku, jeśli spełnia wymogi art. 2–5.

[...]

3. Pomoc, o której mowa w niniejszej decyzji, może zostać przyznana wyłącznie po przeprowadzeniu postępowań określonych w art. 6 [...]” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej].

5 Zgodnie z art. 3, zatytułowanym „Pomoc na rzecz ochrony środowiska naturalnego”:

„Pomoc na rzecz ochrony środowiska naturalnego może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, pod warunkiem że jest ona zgodna z regułami ustanowionymi we wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego zawartymi w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich C 72 z dnia 10 marca 1994 r., zgodnie z kryteriami zastosowania do sektora hutnictwa żelaza i stali EWWiS zdefiniowanymi w załączniku do niniejszej decyzji”.

6 Artykuł 6, zatytułowany „Procedura”, stanowi w ust. 1 i 2, że każdy plan pomocy i każdy plan transferu środków publicznych na rzecz przedsiębiorstw sektora hutnictwa żelaza i stali musi zostać zgłoszony Komisji, która dokonuje oceny jego zgodności ze wspólnym rynkiem. Na mocy art. 6 ust. 4 planowane środki mogą zostać wprowadzone w życie jedynie za zgodą Komisji i na warunkach przez nią ustalonych.

7 Zgodnie z art. 6 ust. 5 kodeksu:

„Jeżeli Komisja uzna, że określone środki finansowe mogą stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 1 lub jeżeli ma wątpliwości co do zgodności określonej pomocy z postanowieniami niniejszej decyzji, powiadamia o tym dane państwo członkowskie i wzywa zainteresowane podmioty oraz inne państwa członkowskie do przedłożenia jej uwag w tej sprawie. W przypadku gdy po otrzymaniu tych uwag i umożliwieniu danemu państwu członkowskiemu ustosunkowania się do nich Komisja stwierdzi, że rozpatrywany środek stanowi pomoc niezgodną z postanowieniami niniejszej decyzji, wydaje decyzję w terminie trzech miesięcy od uzyskania informacji potrzebnych jej do dokonania oceny tej pomocy. Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do wspomnianej decyzji, znajdują zastosowanie postanowienia art. 88 traktatu”.

B — Wytyczne dotyczące pomocy na rzecz środowiska naturalnego

8 Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz.U. 1994, C 72, str. 3, zwane dalej „wytycznymi”), które mają zastosowanie do traktatu WE, określają w pkt 3 warunki, które muszą spełniać publiczne interwencje finansowe na rzecz niektórych przedsiębiorstw z powodu ochrony środowiska naturalnego, aby mogły one być dozwolone.

9 Punkt 3.2 wytycznych dotyczy pomocy inwestycyjnej. Punkt 3.2.1 stanowi:

„Pomoc inwestycyjna na [...] instalacje i urządzenia mające na celu ograniczenie lub wyeliminowanie zanieczyszczeń i uciążliwości bądź dostosowanie metod produkcji w celu ochrony środowiska naturalnego może zostać dozwolona w granicach ustalonych w niniejszych wytycznych. Koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą ograniczają się wyłącznie do dodatkowych kosztów inwestycyjnych koniecznych do osiągnięcia celów ochrony środowiska naturalnego. Ogólne koszty inwestycyjne, które nie służą ochronie środowiska naturalnego, muszą zostać wykluczone. Zatem w przypadku nowych inwestycji lub inwestycji w urządzenia zastępcze nie można brać pod uwagę ogólnych kosztów inwestycyjnych przeznaczonych wyłącznie na utworzenie lub zastąpienie mocy produkcyjnych, które nie poprawiają sytuacji z punktu widzenia środowiska naturalnego. Podobnie w przypadku gdy inwestycja w istniejącą instalację prowadzi zarówno do poprawienia ochrony środowiska naturalnego, jak i do zwiększenia mocy danej instalacji, koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą muszą być proporcjonalne do pierwotnej mocy tej instalacji. W każdym razie pomoc rzekomo służąca ochronie środowiska naturalnego, jednakże w rzeczywistości przeznaczona na inwestycję ogólną, nie jest objęta niniejszymi wytycznymi [...]” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tych wytycznych poniżej].

10 Punkt 3.2.3 wytycznych precyzuje następnie, że pomoc inwestycyjna służąca celom ochrony środowiska naturalnego może zostać dozwolona, jeśli nie przekracza ona pewnej wysokości. Wyróżnia on, po pierwsze (pkt 3.2.3.A), pomoc dla przedsiębiorstw w celu dostosowania się do nowych norm imperatywnych, po drugie (pkt 3.2.3.B), pomoc mającą na celu zachęcenie przedsiębiorstw do osiągnięcia rezultatów wykraczających poza normy imperatywne oraz, po trzecie (pkt 3.2.3.C), pomoc w przypadku braku norm imperatywnych.

11 W pierwszym przypadku (przypadek A) pomoc inwestycyjna przeznaczona na stosowanie się do nowych norm imperatywnych lub innych nowych obowiązków prawnych, które wiążą się z dostosowaniem instalacji i urządzeń do tych nowych wymogów, może zostać dozwolona do maksymalnej wysokości równej 15% brutto

kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą. Pomoc ta może zostać przyznana wyłącznie na instalacje funkcjonujące od przynajmniej dwóch lat w chwili wejścia w życie nowych norm lub obowiązków. Ponadto wskazuje się na to, że przedsiębiorstwa, które zamiast po prostu dostosować istniejące instalacje liczące ponad dwa lata, decydują się na ich zastąpienie nowymi instalacjami spełniającymi nowe normy, mogą skorzystać z pomocy na część kosztów inwestycyjnych, która nie przekracza kosztów, które powstałyby przy dostosowaniu dawnych instalacji.

- 12 W drugim przypadku (przypadek B) pomoc inwestycyjna, która pozwala na osiągnięcie poziomu ochrony środowiska naturalnego znacznie przewyższającego poziom ochrony określony w normach imperatywnych, może zostać dozwolona do maksymalnej wysokości równej 30% brutto kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą. Uściśla się, że „wysokość pomocy przyznanej z tytułu osiągnięcia rezultatów wykraczających poza te normy powinna być proporcjonalna do uzyskanej w ten sposób poprawy ochrony środowiska naturalnego oraz do inwestycji koniecznej do uzyskania tej poprawy” oraz że „w przypadku gdy zamierzenie przewiduje zarówno dostosowanie do norm oraz osiągnięcie rezultatów wykraczających poza te normy, należy podać osobno odpowiadające każdej kategorii koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą oraz należy do nich zastosować odpowiednią górną granicę”.
- 13 W trzecim przypadku (przypadek C) pomoc na inwestycje może zostać przyznana w takiej samej wysokości i na takich samych warunkach jak te przewidziane w drugim przypadku.

C — Załącznik do kodeksu

- 14 We wprowadzeniu do załącznika do kodeksu, zatytułowanego „Kryteria zastosowania wytycznych [...] do hutnictwa żelaza i stali”, jest mowa o tym, że Komisja

uzależni przyznanie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego od spełnienia warunków i gwarancji niezbędnych do uniknięcia sytuacji, w której nowe instalacje i urządzenia korzystają z pomocy inwestycyjnej pod pretekstem ochrony środowiska naturalnego.

- 15 Załącznik ten jest podzielony na dwie części. Część pierwsza, zatytułowana „Pomoc mająca umożliwić przedsiębiorstwom lepsze dostosowanie istniejących instalacji do nowych norm imperatywnych”, stanowi w lit. b):

„Przedsiębiorstwa, które zamiast dostosować swoje instalacje lub urządzenia liczące ponad dwa lata, decydują się na ich zastąpienie nowymi instalacjami zgodnymi z nowymi normami, muszą przestrzegać następujących warunków.

[...].

- ii) Komisja przeanalizuje kontekst gospodarczy i środowiskowy, w którym została podjęta decyzja o zastąpieniu instalacji lub urządzeń. W zasadzie nowe inwestycje, które tak czy owak byłyby konieczne ze względów gospodarczych lub z powodu wieku instalacji lub urządzeń, nie mogą zostać objęte pomocą. Pozostały okres żywotności istniejących instalacji musi być jeszcze wystarczająco długi (co najmniej 25%), aby nowe inwestycje mogły zostać objęte pomocą”.

16 Część druga, zatytułowana „Pomoc mająca na celu zachęcenie przedsiębiorstw do znacznego przyczynienia się do ochrony środowiska naturalnego”, przewiduje:

- „a) W przypadku przedsiębiorstw, które decydują się na przyjęcie jeszcze bardziej surowych norm niż normy imperatywne, inwestor obowiązany jest nie tylko do przestrzegania przepisów lit. b) ppkt ii), lecz również do wykazania, że podjęto jasną decyzję w kwestii bardziej surowych norm, które wymagają dodatkowych inwestycji, to znaczy, że możliwe by było mniej kosztowne rozwiązanie, które czyniłoby zadość nowym normom środowiskowym. W każdym razie podwyższona kwota pomocy odnosi się jedynie do poprawy ochrony środowiska naturalnego. Jeżeli znacznie podwyższony poziom ochrony środowiska naturalnego prowadzi do obniżenia kosztów produkcji, wszelkie związane z tym korzyści podlegają odliczeniu.
- b) W przypadku przedsiębiorstw, które znacznie się przyczyniają do poprawy ochrony środowiska naturalnego, uwzględnione musi być nie tylko kryterium wymienione [w części pierwszej] lit. b) ppkt ii), lecz odliczeniu podlegają także wszelkie korzyści związane z obniżeniem kosztów produkcji na skutek tej znacznej poprawy.
- c) Poza kryteriami wymienionymi powyżej inwestycje, które mają wyłącznie na celu ochronę środowiska naturalnego, będą badane w celu ustalenia, czy spełniają one kryteria ustalone w wytycznych [...]”.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

17 Skarżąca Lucchini SpA jest przedsiębiorstwem sektora hutnictwa żelaza i stali, które wytwarza produkty wskazane w załączniku I do traktatu EWWiS.

A — *Oświadczenia dotyczące inwestycji produkcyjnych*

- 18 W dniu 10 grudnia 1997 r., zgodnie z decyzją Komisji nr 3010/91/EWWiS z dnia 15 października 1991 r. dotyczącą informacji, jakich przedsiębiorstwa sektora hutnictwa żelaza i stali zobowiązane są dostarczyć na temat swoich inwestycji (Dz.U. L 286, str. 20), władze włoskie przedłożyły Komisji dwa oświadczenia odnoszące się do projektów inwestycyjnych dotyczących produkcji zrealizowanych w fabryce Piombino należącej do spółki Lucchini. Zgodnie z pismem władz włoskich z dnia 18 lipca 2000 r. oświadczenia te dotyczyły po pierwsze zastąpienia wielkiego pieca innym piecem w instalacjach do produkcji surówki (motyw 10 zaskarżonej decyzji) oraz po drugie zastąpienia istniejących konwertorów nowymi konwertorami w stalowni.

B — *Zgłoszenia dotyczące środowiskowych projektów inwestycyjnych*

- 19 Pismem z dnia 16 marca 1999 r. władze włoskie zgłosiły Komisji, na podstawie art. 3 kodeksu, pierwszy plan pomocy na rzecz ochrony środowiska naturalnego, która miała zostać przyznana Lucchini na inwestycje w fabryce Piombino (zwany dalej „pierwszym planem pomocy”). Zgłoszone inwestycje dotyczyły działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego polegających na zastąpieniu lub uzupełnieniu służących ochronie środowiska naturalnego urządzeń koksowni, wielkiego pieca i stalowni, zwłaszcza jeśli chodzi o zasysanie spalin z konwertorów stalowni.
- 20 Pismem z dnia 19 kwietnia 1999 r. Komisja zażądała dodatkowych informacji o tym planie. W piśmie tym przypomniała ona na wstępie treść przepisów lit. b) ppkt ii) zawartych w części pierwszej załącznika do kodeksu, zgodnie z którymi inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego realizowane w sektorze hutnictwa żelaza i stali ze względów gospodarczych albo z powodu wieku lub stanu zniszczenia istniejących instalacji — gdy pozostały okres żywotności instalacji wynosi mniej niż 25% — nie mogą zostać objęte pomocą. W związku z tym w piśmie zażądano od

władz włoskich przedłożenia opinii niezależnego eksperta dotyczącej pozostałego okresu żywotności urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego, które miały zostać zastąpione, aby ustalić, czy zgłoszone inwestycje spełniały powyższy warunek. W piśmie tym zażądano również od władz włoskich dostarczenia informacji na temat poziomów zanieczyszczenia środowiska naturalnego osiąganym przez obecne instalacje oraz przewidywanych poziomów zanieczyszczenia po przeprowadzeniu zgłoszonych działań, jak również poziomów zanieczyszczenia, które powinny zostać uzyskane zgodnie z obowiązującymi normami.

- 21 Pismem z dnia 29 listopada 1999 r. władze włoskie odpowiedziały na żądania udzielenia informacji wystosowane przez Komisję. Po pierwsze, przekazały one raport eksperta z dnia 30 września 1999 r. (zwany dalej „raportem eksperta”), z którego wynika, że pozostały okres żywotności instalacji, które mają zostać zastąpione, wynosi co najmniej 25%. Po drugie, władze włoskie przedstawiły pierwszy plan pomocy w lekko zmienionej wersji, która zawierała w załączniku tabele porównawcze zawierające żądane przez Komisję dane dotyczące poziomów zanieczyszczenia (to jest poziomów uzyskanych przed podjęciem zgłoszonych działań i po podjęciu tych działań oraz przepisanych prawem poziomów zgodnie z normami imperatywnymi) dla każdego rodzaju inwestycji w koksownię, wielki piec i stalownię.
- 22 Odrębnym pismem z dnia 29 listopada 1999 r. władze włoskie zgłosiły Komisji, na podstawie art. 3 kodeksu, drugi plan pomocy na rzecz ochrony środowiska naturalnego przyznanej Lucchini na inwestycje w fabryce Piombino (zwany dalej „drugim planem pomocy”). Zgłoszone inwestycje dotyczyły dodatkowych działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego w koksowni oraz w systemie zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków w celu dalszego zmniejszenia szkodliwych emisji.
- 23 Dwoma pismami z dnia 17 stycznia 2000 r. Komisja zażądała dodatkowych informacji na temat inwestycji, o których mowa w obu zgłoszonych planach pomocy. Jeśli chodzi o pierwszy plan pomocy, Komisja zażądała od władz włoskich

wyjaśnienia, jaki związek istnieje między inwestycjami służącymi ochronie środowiska naturalnego zgłoszonymi w tym planie a inwestycjami produkcyjnymi dotyczącymi wielkiego pieca i stalowni, które stanowiły przedmiot oświadczeń przedstawionych w grudniu 1997 r. Ponadto Komisja zażądała sprecyzowania szacunku oszczędności energii w związku z działaniami w stalowni. Jeśli chodzi o drugi plan pomocy, Komisja zażądała od władz włoskich bardziej szczegółowych danych na temat inwestycji dotyczących koksowni i systemu zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków w odniesieniu do wcześniejszych poziomów zanieczyszczenia środowiska naturalnego oraz poziomów zanieczyszczenia wynikających z planowanych działań w stosunku do wymogów ustawowych.

- 24 Dwoma pismami z dnia 15 lutego 2000 r. władze włoskie odpowiedziały na żądania udzielenia informacji wystosowane przez Komisję dotyczące dwóch zgłoszonych planów pomocy, przekazując wymagane informacje oraz tabele zawierające wymagane dane odnoszące się do różnych poziomów zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

C — Decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 6 ust. 5 kodeksu oraz uwagi władz włoskich

- 25 Pismem z dnia 26 kwietnia 2000 r. Komisja poinformowała władze włoskie o swojej decyzji o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 6 ust. 5 kodeksu w przedmiocie dwóch zgłoszonych planów pomocy na rzecz Lucchini na łączną kwotę 13,5 miliarda lirów włoskich (ITL) (10,7 miliarda ITL z tytułu pierwszego planu pomocy i 2,8 miliarda ITL z tytułu drugiego planu pomocy) przeznaczonych na inwestycje w fabryce Piombino w łącznej wysokości 190,9 miliarda ITL (152,5 miliarda ITL z tytułu pierwszego planu pomocy i 38,4 miliarda ITL z tytułu drugiego planu pomocy). Decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego została opublikowana w dniu 1 lipca 2000 r. (Dz.U. C 184, str. 2, zwana dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”).

- 26 W decyzji tej podniesiono w szczególności, że pierwsze badanie przedstawionych informacji doprowadziło do wniosku, że inwestycje zostały dokonane przede wszystkim ze względów gospodarczych oraz że nawet jeśli zgłoszone inwestycje nie były bezpośrednio związane z nowymi urządzeniami produkcyjnymi, były one konieczne do zapewnienia modernizacji i rozszerzenia instalacji produkcyjnych lub do osiągnięcia nowo zainstalowanej mocy produkcyjnej, ponadto zwrócono uwagę, że władze włoskie nie przedstawiły dowodu na to, że inwestycje zostały dokonane ze względów ochrony środowiska naturalnego, a nie ze względów gospodarczych. W decyzji o wszczęciu postępowania podkreślono również, że władze włoskie nie przedstawiły dowodu na to, że podczas zastępowania urządzeń lub instalacji inwestor podjął jasną decyzję o zastosowaniu się do podwyższonych norm, które wymagały dodatkowych inwestycji, co oznaczało zresztą, że istnieje mniej kosztowne rozwiązanie, które czyniłoby zadość ustawowym normom środowiskowym.
- 27 Ponadto w decyzji o wszczęciu postępowania podniesiono, że nie było pewne, że wszystkie zgłoszone inwestycje nie miały wpływu na produkcję.
- 28 Pismem z dnia 18 lipca 2000 r. władze włoskie odpowiedziały na zastrzeżenia wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania, potwierdzając ponownie wyłącznie środowiskowy, a nie gospodarczy lub związany z produkcją cel zgłoszonych inwestycji.

D — *Zaskarżona decyzja*

- 29 W dniu 21 grudnia 2000 r. Komisja wydała decyzję 2001/466/EWWiS dotyczącą pomocy państwa, jaką Włochy zamierzają przyznać przedsiębiorstwom sektora hutnictwa żelaza i stali Lucchini i Siderpotenza SpA (Dz.U. 2001, L 163, str. 24, zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”).

- 30 W konkluzji oceny pomocy w świetle art. 3 kodeksu i przepisów, do których odsyła ten artykuł, to jest załącznika do kodeksu i wytycznych (zob. motywy 22–24 zaskarżonej decyzji), Komisja uważa, po pierwsze, że „zgłoszona pomoc na rzecz Lucchini [...] na inwestycje dotyczące koksowni, stalowni i wielkiego pieca w łącznej wysokości 13,5 miliarda ITL nie jest dopuszczalna na podstawie przepisów dotyczących pomocy na rzecz środowiska naturalnego, ponieważ władze włoskie nie wykazały, że inwestycje nie zostały zrealizowane ze względów gospodarczych”. Po drugie, uważa ona, że „w każdym razie na podstawie badania przeprowadzonego w świetle szczegółowych kryteriów zgłoszona pomoc nie spełnia ustanowionych warunków”. W szczególności „zgłoszone koszty nie dotyczą tylko dodatkowych kosztów koniecznych do poprawy ochrony środowiska naturalnego, nie wszystkie korzyści w postaci kosztów zostały odliczone, zaś w niektórych przypadkach zmniejszenie poziomów zanieczyszczenia nie pozwala na uznanie poprawy za »znaczłą«” (motywy 39 zaskarżonej decyzji).
- 31 W konsekwencji art. 1 zaskarżonej decyzji stanowi:

„Pomoc państwa, jaką Włochy zamierzają przyznać Lucchini [...] w wysokości 13,5 miliarda ITL (6,98 miliona EUR) [...], jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

W konsekwencji przyznanie tej pomocy nie jest dozwolone” [tłumaczenie nieoficjalne].

Przebieg postępowania i żądania stron

- 32 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 23 lipca 2001 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

- 33 Tytułem środków dowodowych skarżąca wniosła do Sądu o zarządzenie, na podstawie art. 23 Statutu Trybunału Sprawiedliwości EWWiS, przedłożenia akt administracyjnych Komisji, a w szczególności zawartych w nich dokumentów i danych technicznych, na podstawie których Komisja wykluczyła środowiskowy charakter zgłoszonych inwestycji. Komisja przekazała akta Sądowi, wnosząc o to, by nie zostały one włączone do akt sądowych i by nie zostały zatem przekazane skarżącej, i w związku z tym przedstawiła wniosek o poufne traktowanie.
- 34 Po wymianie korespondencji między Komisją a Sądem pismem z dnia 14 listopada 2002 r. Komisja poinformowała Sąd, że akta administracyjne nie zawierają żadnych innych danych technicznych lub raportu niż te, które zostały przekazane przez władze włoskie i zostały już przedstawione przez skarżącą w załączniku do jej skargi.
- 35 Pismem z dnia 7 lutego 2003 r. skarżąca cofnęła swój wniosek o wgląd do akt administracyjnych.
- 36 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (piąta izba w powiększonym składzie) zdecydował o otwarciu procedury ustnej.
- 37 Na rozprawie, która odbyła się w dniu 18 marca 2004 r., strony przedstawiły swoje wystąpienia oraz odpowiedzi na pytania piątej izby Sądu w powiększonym składzie: P. Lindh, prezes, R. García-Valdecasas, J.D. Cooke, P. Mengozzi i M.E. Martins Ribeiro, sędziowie.

38 Skarżąca wnosi do Sądu o:

- stwierdzenie nieważności art. 1 zaskarżonej decyzji;

- ewentualnie zarządzenie sporządzenia opinii eksperta na temat kategorii inwestycji zgłoszonych Komisji, mającej na celu wykazanie, że wcześniejsze instalacje służące ochronie środowiska naturalnego mogą funkcjonować równoległe do nowych instalacji produkcyjnych;

- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

39 Komisja wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;

- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

40 Procedura ustna została zamknięta na zakończenie rozprawy w dniu 18 marca 2004 r. Jako że jeden członek izby nie mógł uczestniczyć w obradach po wygaśnięciu jego kadencji w dniu 3 maja 2006 r., zgodnie z art. 32 regulaminu Sądu sędzia najmłodszy rangą w rozumieniu art. 6 regulaminu Sądu w konsekwencji nie uczestniczył w naradzie i obrady Sądu były kontynuowane przez trzech sędziów, których podpisy widnieją pod niniejszym wyrokiem.

Co do prawa

- 41 W istocie skarżąca podnosi trzy zarzuty na poparcie swojej skargi o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji. Zarzut pierwszy jest oparty na błędzie co do przepisów mających zastosowanie w niniejszym przypadku i na naruszeniu zasady dobrej administracji. Zarzut drugi opiera się na błędnym charakterze oceny Komisji co do niedopuszczalności zgłoszonej pomocy, naruszeniu zasady niedyskryminacji, przerzuceniu ciężaru dowodu i braku uzasadnienia. Zarzut trzeci jest oparty na błędnym charakterze oceny Komisji co do nieprzestrzegania warunków zgodności pomocy ustanowionych w mających zastosowanie ramach prawnych, naruszeniu zasady niedyskryminacji, przerzuceniu ciężaru dowodu, braku uzasadnienia i wewnętrznej sprzeczności w rozumowaniu przedstawionym w zaskarżonej decyzji.

A — W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na błędzie co do przepisów mających zastosowanie w niniejszym przypadku i na naruszeniu zasady dobrej administracji

1. Argumenty stron

- 42 Skarżąca twierdzi, że zaskarżona decyzja została wydana na błędnej podstawie prawnej. Przypomina, że w drodze wyjątku od ustanowionej w art. 4 lit. c) EWWiS ogólnej zasady zakazu subwencji lub pomocy udzielanych przez państwa członkowskie art. 3 kodeksu stanowi, że pomoc przeznaczona na rzecz ochrony środowiska naturalnego może zostać dozwolona pod pewnymi warunkami, zgodnie z przepisami załącznika do kodeksu i wytycznych. Skarżąca wyróżnia przy tym trzy rodzaje inwestycji, które mogą zostać zgłoszone Komisji przez państwa członkowskie: po pierwsze, inwestycje ogólne i inwestycje mające na celu zwiększenie mocy produkcyjnej, które nie mogą zostać objęte pomocą z tego względu, że są one niezgodne ze wspólnym rynkiem, i w których przypadku przepisami mającymi zastosowanie są załącznik do kodeksu oraz pkt 3.2.1 zdanie trzecie i następne oraz pkt 3.2.3 wytycznych; po drugie, inwestycje mieszane mające na celu zarówno

zwiększenie mocy produkcyjnej, jak i ochronę środowiska naturalnego, w których przypadku władze krajowe mają obowiązek odróżnienia kosztów związanych ze zwiększeniem mocy produkcyjnej od kosztów odpowiadających ochronie środowiska naturalnego, ponieważ jedynie inwestycje środowiskowe mogą zostać objęte pomocą, przy czym właściwe ramy prawne w tym przypadku stanowi załącznik do kodeksu; po trzecie, inwestycje czysto środowiskowe, które mogą zostać objęte pomocą, jeśli przestrzegane są warunki przewidziane w pkt 3.2.1 zdania pierwsze i drugie wytycznych, z wyłączeniem innych przepisów wytycznych i załącznika do kodeksu.

- 43 Skarżąca uściśla, że ta klasyfikacja nie oznacza, że inwestycje czysto środowiskowe zgłoszone przez władze włoskie nie wchodzą w zakres stosowania kodeksu. Jej zdaniem art. 3 kodeksu zawiera podwójne odesłanie — do załącznika do kodeksu z jednej strony i do wytycznych z drugiej strony — i to odesłanie nie jest kumulatywne, lecz alternatywne. Zatem można logicznie uznać, że załącznik do kodeksu stosuje się do inwestycji ogólnych i inwestycji mieszanych, podczas gdy inwestycje czysto środowiskowe są objęte wyłącznie wytycznymi, z wyłączeniem załącznika do kodeksu. Na poparcie swojej argumentacji skarżąca podnosi, że w ustępie wprowadzającym załącznika do kodeksu jest mowa o tym, że jego przepisy mają zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy pomoc na rzecz ochrony środowiska naturalnego i pomoc przeznaczona na inwestycje o charakterze ogólnym zachodzą na siebie, oraz że w lit. c) części drugiej załącznika do kodeksu jest podane, iż analiza tych inwestycji powinna być dokonywana wyłącznie w świetle dodatkowych kryteriów ustanowionych w wytycznych.

- 44 Aby udowodnić, że pkt 3.2.3 wytycznych nie ma zastosowania do inwestycji czysto środowiskowych, skarżąca twierdzi, że dokonane przez ten przepis rozróżnienie między pomocą dla przedsiębiorstw przeznaczoną na dostosowanie się do nowych norm imperatywnych, pomocą mającą na celu zachęcenie przedsiębiorstw do

osiągnięcia rezultatów wykraczających poza normy imperatywne i pomocą w przypadku braku norm imperatywnych opiera się wyłącznie na dozwolonym progu interwencji i jest ono właściwe jedynie wtedy, gdy wniosek o udzielenie zezwolenia na pomoc został złożony w odniesieniu do pomocy, w której przypadku próg interwencji mieści się między 16% a 30%. Zatem gdy próg interwencji jest znacznie niższy od zwykłego progu wynoszącego 15% — w niniejszym przypadku wynosił on 7% — rozróżnienie dokonane w pkt 3.2.3 traci wszelką skuteczność i nie ma potrzeby przeprowadzania dodatkowej analizy w nim przewidzianej. Zatem — zdaniem skarżącej — stosując pkt 3.2.3 wytycznych do pomocy na rzecz ochrony środowiska naturalnego zgłoszonej w niniejszym przypadku, Komisja pomyliła przepisy dotyczące zgodności pomocy, które są zawarte wyłącznie w pkt 3.2.1 wytycznych, z przepisami dotyczącymi intensywności pomocy.

- 45 W konsekwencji skarżąca utrzymuje, iż z uwagi na to, że zgłoszone inwestycje miały cel wyłącznie środowiskowy, przepisy, na których Komisja powinna była oprzeć zaskarżoną decyzję, ograniczały się ściśle do pkt 3.2.1 zdania pierwsze i drugie wytycznych. W zaskarżonej decyzji nie powinno się zatem brać pod uwagę przepisów załącznika do kodeksu ani pkt 3.2.1 zdania trzecie i następne oraz pkt 3.2.3 wytycznych.
- 46 Wreszcie skarżąca utrzymuje, że decyzja Komisji w sprawie niestosowania właściwych przepisów wytycznych i ponadto zastosowania załącznika do kodeksu stanowi naruszenie zasady dobrej administracji.
- 47 Komisja twierdzi, że ten zarzut jest całkowicie bezzasadny. Skarżąca deformuje bowiem mające zastosowanie ramy prawne, przytaczając częściowo i w błędny sposób właściwe tu przepisy, a w szczególności załącznik do kodeksu. Ponadto Komisja uważa, że zaskarżona decyzja jest oparta na właściwych ramach prawnych, a zatem nie doszło do naruszenia zasady dobrej administracji.

2. Ocena Sądu

- 48 W niniejszym przypadku zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 4 lit. c) EWWiS oraz z uwzględnieniem przepisów kodeksu. Po dokonaniu oceny zgłoszonej pomocy w świetle art. 3 kodeksu i przepisów, do których odsyła ten artykuł, to jest załącznika do kodeksu i wytycznych (zob. zaskarżona decyzja, motywy 22–24), Komisja doszła do wniosku, że ta pomoc nie spełnia warunków określonych w tych przepisach, koniecznych, aby można było udzielić zezwolenia na pomoc na rzecz ochrony środowiska naturalnego w ramach traktatu EWWiS. W konsekwencji pomoc ta jest niezgodna ze wspólnym rynkiem i nie może zostać przyznana (zob. zaskarżona decyzja, motywy 39 i art. 1).
- 49 Najpierw należy podnieść, że w drodze wyjątku od zasady zakazu ustanowionej w art. 4 lit. c) EWWiS, zgodnie z którą subwencje lub pomoc na rzecz przedsiębiorstw sektora hutnictwa żelaza i stali, niezależnie od ich postaci, są zakazane, i na podstawie art. 95 EWWiS kodeks określa okoliczności, w których pomoc na rzecz hutnictwa żelaza i stali finansowana przy użyciu zasobów państwowych może zostać uznana za zgodną z prawidłowym funkcjonowaniem wspólnego rynku.
- 50 Pomoc, która nie wchodzi w zakres stosowania kodeksu, podlega zatem art. 4 lit. c) EWWiS (wyrok Sądu z dnia 24 października 1997 r. w sprawie T-239/94 EISA przeciwko Komisji, Rec. str. II-1839, pkt 72 i wyrok Sądu z dnia 16 grudnia 1999 r. w sprawie T-158/96 Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji, Rec. str. II-3927, pkt 60). Również kodeks należy interpretować wąsko, gdyż stanowi on wyjątek od zasady zakazu (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawach połączonych od C-280/99 P do C-282/99 P Moccia Irme i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-4717, pkt 40 i wyrok Sądu z dnia 25 września 1997 r. w sprawie T-150/95 UK Steel Association przeciwko Komisji, Rec. str. II-1433, pkt 114).

- 51 Następnie należy podkreślić, że art. 3 kodeksu stanowi, że pomoc na rzecz ochrony środowiska naturalnego przyznana w sektorze hutnictwa żelaza i stali może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, „pod warunkiem że przestrzega ona reguł ustanowionych w [...] wytycznych [...], zgodnie z kryteriami zastosowania do sektora hutnictwa żelaza i stali EWWiS zdefiniowanymi w załączniku [do kodeksu]”.
- 52 Oznacza to, że przepisy przewidziane w wytycznych, które obowiązują w ramach traktatu WE, mogą być stosowane do sektora hutnictwa żelaza i stali, który podlega traktatowi EWWiS, gdy spełniają one kryteria zastosowania wymienione w załączniku do kodeksu. Tytuł tego załącznika wskazuje w szczególnie znaczący sposób, że określa on „kryteria zastosowania wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego do hutnictwa żelaza i stali”. Kodeks nie przewiduje zatem automatycznego zastosowania przepisów wytycznych do sektora hutnictwa żelaza i stali (ww. wyrok w sprawie UK Steel Association przeciwko Komisji, pkt 100), lecz określa w swoim załączniku warunki takiego zastosowania.
- 53 W konsekwencji na podstawie art. 3 kodeksu przepisami mającymi zastosowanie w niniejszej sprawie są przepisy, które są przewidziane w załączniku do kodeksu, oraz przepisy, które są zawarte w wytycznych, pod warunkiem że są one zgodne z kryteriami zastosowania do sektora hutnictwa żelaza i stali EWWiS zdefiniowanymi w załączniku do kodeksu.
- 54 Załącznik do kodeksu składa się z dwóch części. Część pierwsza odnosi się do pomocy, która ma umożliwić przedsiębiorstwom lepsze dostosowanie istniejących instalacji do nowych norm imperatywnych. Część druga dotyczy pomocy mającej na celu zachęcenie przedsiębiorstw do znacznego przyczynienia się do ochrony środowiska naturalnego. W tym względzie ze zgłoszeń planów pomocy przedstawionych przez władze włoskie, pism władz włoskich z dnia 15 lutego 2000 r., jak

również z uwag władz włoskich z dnia 18 lipca 2000 r. na temat decyzji o wszczęciu postępowania wynika, że zgłoszone inwestycje zostały przewidziane w celu zachęcenia skarżącej do znacznego przyczynienia się do ochrony środowiska naturalnego oraz skłonienia jej do osiągnięcia rezultatów wykraczających poza normy imperatywne.

- 55 Zatem uwagi władz włoskich na temat decyzji o wszczęciu postępowania wskazywały na to, że zgłoszona pomoc na rzecz skarżącej dotyczyła inwestycji zrealizowanych przez tę spółkę „w celu poprawy ochrony środowiska naturalnego w stosunku do rezultatów osiągniętych w poprzedniej sytuacji, które były zresztą zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi”.
- 56 W uwagach tych podkreślono również, że zastąpienie urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego wykorzystywanych w wielkim piecu i stalowni „miało miejsce — niezależnie od zastąpienia środków produkcyjnych (wielkiego pieca i konwertorów stalowni) — jedynie w celu znacznego zmniejszenia emisji w stosunku do obowiązujących przepisów prawnych, które były już przestrzegane w poprzedniej sytuacji”.
- 57 Ponadto w uwagach tych zostało podniesione, że „spółka Lucchini zdecydowała się na znacznie wyższy poziom ochrony środowiska naturalnego — niezależnie od inwestycji produkcyjnych, które nie wymagały żadnej inwestycji w postaci systemu ochrony środowiska naturalnego dla celów przestrzegania obowiązujących norm w sprawie emisji — i [że] w związku z tym wszystkie zgłoszone inwestycje powinny być uznawane za dodatkowe”.
- 58 W konsekwencji skarżąca nie mogła być beneficjentem pomocy przyznanej na podstawie części pierwszej załącznika do kodeksu, która przewiduje „pomoc mającą umożliwić przedsiębiorstwu lepsze dostosowanie istniejących instalacji do nowych

norm imperatywnych”. Podobnie — i jak słusznie twierdzi Komisja — zważywszy, że chodzi o pomoc mającą na celu zachęcenie skarżącej do znacznego przyczynienia się do ochrony środowiska naturalnego i do osiągnięcia rezultatów wykraczających poza normy imperatywne, przepisami właściwymi w niniejszej sprawie są przepisy zawarte w pkt 3.2.1 i 3.2.3.B wytycznych, w brzmieniu dopracowanym i dostosowanym do sektora hutnictwa żelaza i stali EWWiS w części drugiej załącznika do kodeksu.

59 Wobec powyższego Komisja słusznie wydała zaskarżoną decyzję na podstawie art. 4 lit. c) EWWiS z uwzględnieniem art. 3 kodeksu i przepisów, do których odsyła ten artykuł, to jest załącznika do kodeksu i wytycznych.

60 Po bliższym określeniu tego kontekstu nie można uwzględnić żadnego z argumentów powołanych przez skarżącą.

61 Po pierwsze, teza skarżącej, jakoby przepisy mające zastosowanie różniły się w zależności od trzech kategorii inwestycji, które mogą zostać zgłoszone tytułem pomocy państwa, nie jest właściwa. Teza ta jest bowiem sprzeczna z brzmieniem art. 3 kodeksu, który ustanawia kumulatywne stosowanie załącznika do kodeksu i wytycznych zgodnie z ustalonymi w nim warunkami, nie wyróżniając na tym etapie różnych rodzajów inwestycji. Nie można zatem uznać, że zawarte w art. 3 kodeksu odesłanie do załącznika do kodeksu i wytycznych nie jest kumulatywne, lecz alternatywne.

62 Po drugie, twierdzenie skarżącej, jakoby załącznik do kodeksu nie miał zastosowania do inwestycji, które mają czysto środowiskowy charakter, jest całkowicie pozbawione oparcia w prawie. Jak zostało bowiem przedstawione powyżej, art. 3 kodeksu przewiduje, że pomoc na rzecz ochrony środowiska naturalnego w sektorze

hutnictwa żelaza i stali EWWiS musi być zgodna zarówno z załącznikiem do kodeksu, jak i wytycznymi. Podobnie wprowadzenie załącznika do kodeksu, zgodnie z którym „Komisja uzależni przyznanie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego od spełnienia warunków i gwarancji niezbędnych do uniknięcia sytuacji, w której nowe instalacje i urządzenia korzystają z pomocy inwestycyjnej pod pretekstem ochrony środowiska naturalnego”, nie może być przywoływane przez skarżącą na poparcie jej twierdzenia, zgodnie z którym załącznik do kodeksu nie ma zastosowania do pomocy czysto środowiskowej. Przytoczony tekst potwierdza bowiem jedynie konieczność ewentualnego sprawdzenia przez Komisję, czy inwestycja zgłoszona jako czysto środowiskowa nie pozwala w rzeczywistości na osiągnięcie innych celów zakazanych w mających zastosowanie przepisach. W konsekwencji zgłoszona pomoc, która wchodzi w zakres stosowania traktatu EWWiS, podlega w pełni kryteriom wytycznych i kryteriom przewidzianym w załączniku do kodeksu.

- 63 Po trzecie, twierdzenie skarżącej, jakoby pkt 3.2.3 wytycznych nie miał zastosowania do inwestycji, które są czysto środowiskowe, jest również całkowicie pozbawione oparcia w prawie. Przepis ten ustanawia kryteria zgodności pomocy i ustala maksymalny poziom intensywności pomocy z uwzględnieniem celu zakładanego przez inwestycje, to jest dostosowania do nowych norm imperatywnych (przypadek A), zachęcenia do osiągnięcia rezultatów wykraczających poza normy imperatywne (przypadek B) lub ochrony środowiska naturalnego wobec braku norm imperatywnych (przypadek C). Zatem powołana przez skarżącą okoliczność, że intensywność zgłoszonej pomocy jest niższa od progu intensywności wynoszącego 15% w przypadku A, nie pozwala jednak na wyciągnięcie wniosku, że przypadek B, który przewiduje próg intensywności wynoszący 30%, nie ma zastosowania. Zgłoszona pomoc pozostaje bowiem pomocą mającą na celu skłonienie skarżącej do osiągnięcia rezultatów wykraczających poza normy imperatywne i musi zatem zostać zbadana w ramach przepisów przewidzianych w pkt 3.2.3.B wytycznych.

- 64 Z powyższych rozważań wynika, że zgodnie z tym, co zostało stwierdzone w zaskarżonej decyzji, właściwe ramy prawne do dokonania oceny omawianej tu pomocy obejmują art. 3 kodeksu i przepisy, do których odsyła ten artykuł, to jest załącznik do kodeksu i wytyczne.

65 Zatem zastrzeżenie co do zastosowania błędnych ram prawnych i zastrzeżenie co do naruszenia zasady dobrej administracji nie są uzasadnione, w związku z czym zarzut pierwszy należy oddalić w całości.

B — W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na błędnym charakterze oceny Komisji co do niedopuszczalności zgłoszonej pomocy, naruszeniu zasady niedyskryminacji, przerzuceniu ciężaru dowodu, błędnej ocenie faktów i braku uzasadnienia

1. Argumenty stron

66 W zarzucie tym skarżąca kwestionuje ocenę dokonaną w zaskarżonej decyzji w motywach 25–29, 35 i 39, dotyczącą niedopuszczalności zgłoszonej pomocy.

67 Skarżąca podnosi najpierw, że Komisja pomyliła się, twierdząc, że władze włoskie nie wykazały, że zgłoszone inwestycje miały na celu poprawę ochrony środowiska naturalnego. Zdaniem skarżącej Komisja błędnie obciążyła władze włoskie ciężarem dowodu, ponieważ takich dowodów — których brak jest decydujący dla zaskarżonej decyzji — nie zażądano nigdy od władz włoskich. W odróżnieniu od raportu eksperta przedłożonego przez władze włoskie na żądanie Komisji, Komisja nie zażądała nigdy formalnie od władz włoskich dowodu na to, że zgłoszone inwestycje miały na celu poprawę ochrony środowiska naturalnego, i to nawet po tym, jak władze włoskie wielokrotnie utrzymywały, że ta pomoc ma charakter środowiskowy. Tymczasem jedynie w przypadku gdy wystosowano wyraźne żądanie udzielenia wyjaśnień i dodatkowych informacji i władze krajowe nie zareagowały na nie,

Komisja może wywnioskować, że te władze nie udowodniły swoich twierdzeń i nie przedstawiły koniecznych danych pozwalających Komisji na dokonanie oceny danego przypadku (zob. podobnie i analogicznie wyrok Trybunału z dnia 29 września 1996 r. w sprawie C-241/94 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I-4551, pkt 36 i 37).

68 Komisja odpowiada, skarżąca nie bierze pod uwagę obowiązku wskazanego w lit. a) części drugiej załącznika do kodeksu, który zobowiązuje inwestora do wykazania, że podjął jasną decyzję w kwestii bardziej surowych norm, które wymagają dodatkowych inwestycji. Obowiązek ten można wyjaśnić szczególnie rygorystycznym kontekstem dziedziny pomocy na rzecz ochrony środowiska naturalnego w sektorze EWWiS. Podobnie, nawet jeśli skarżąca odwołuje się prawidłowo do pkt 3.2.1 wytycznych, nie dostarcza ona następnie najmniejszych wskazówek pozwalających na udowodnienie, że musi ona ponieść dodatkowe koszty absolutnie konieczne do osiągnięcia bardziej ambitnych celów środowiskowych. W konsekwencji Komisja twierdzi, że do skarżącej i władz włoskich należy udowodnienie, że przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy zdecydowało się na bardziej surowe normy środowiskowe wiążące się z dodatkowymi inwestycjami, że zgłoszone inwestycje nie miały celów związanych z produkcją, że z technicznego punktu widzenia możliwe było utrzymanie w użytku dawnych urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego poprzez ich dostosowanie do nowych instalacji produkcyjnych oraz wreszcie że warunki udzielenia zezwolenia były spełnione. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja dała wyraz wszystkim tym wątpliwościom, umożliwiając zatem państwu członkowskiemu i skarżącej określenie wszelkich dowodów podlegających dostarczeniu, nie było zatem potrzeby żądać w wyraźny sposób przedstawienia określonego raportu eksperta.

69 Następnie skarżąca utrzymuje, że Komisja błędnie uznała, że zgłoszone inwestycje były konieczne z powodu wieku istniejących instalacji służących ochronie środowiska naturalnego i niemożności dostosowania tych instalacji do nowych urządzeń produkcyjnych. Komisja wyciągnęła wniosek co do wieku instalacji bez oparcia się na obiektywnych okolicznościach i bez uwzględnienia zasady przewidzianej w załączniku do kodeksu dla celów oszacowania stanu zniszczenia urządzeń w odniesieniu do pozostałego okresu żywotności instalacji. Komisja nie uwzględniła

również raportu eksperta z dnia 30 września 1999 r., przekazanego przez władze włoskie na jej żądanie, który wykazywał, że pozostały okres żywotności instalacji służących ochronie środowiska naturalnego wynosił 25% lub ponad 25%. Ponadto — zdaniem skarżącej — nie ulega wątpliwości, że stare instalacje służące ochronie środowiska naturalnego były w stanie, z technicznego punktu widzenia, ponosić ciężar zanieczyszczenia nowych urządzeń produkcyjnych.

- 70 W tej kwestii skarżąca wnosi do Sądu — tytułem środków dowodowych i na podstawie art. 65 i 66 regulaminu oraz art. 25 Statutu Trybunału EWWiS — o zarządzenie sporządzenia opinii eksperta mającej na celu wykazanie, że dawne instalacje służące ochronie środowiska naturalnego mogą funkcjonować równolegle do nowych instalacji produkcyjnych, i to w celu sprawdzenia zgodności z prawem zaskarżonej decyzji.
- 71 Komisja odpowiada na ten argument, że skarżąca myli warunek wskazany w lit. b) ppkt ii) części pierwszej załącznika do kodeksu dotyczący wymogu pozostałego okresu żywotności istniejących instalacji wynoszącego co najmniej 25% z przestarzałością instalacji, która może skłonić przedsiębiorstwa do ich zastąpienia niezależnie od ich pozostałego okresu żywotności. W niniejszym przypadku Komisja uwzględniła raport eksperta z dnia 30 września 1999 r. i nie podaje ona w wątpliwość stwierdzeń, zgodnie z którymi pozostały okres żywotności instalacji wynosi co najmniej 25%. Jednakże zaskarżona decyzja nie opiera się na nieprzestrzeganiu tego warunku, lecz na fakcie, że te instalacje były przestarzałe i że tak czy owak zostałyby one zastąpione w ramach realizowanego odnowienia instalacji produkcyjnych. W zaskarżonej decyzji nie uważa się za wiarygodną okoliczność, że przedsiębiorstwo może odnowić wszystkie instalacje produkcyjne, utrzymując w użytku dawne urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego, w przypadku gdy brak jest okoliczności mogących udowodnić, że ta opcja była technicznie możliwa.
- 72 W związku z tym Komisja podnosi, że pismo władz włoskich z dnia 15 lutego 2000 r. wskazuje na to, że na inwestycje produkcyjne zdecydowano się nie z powodu stanu

zniszczenia instalacji, lecz z powodu ich przestarzałości, ponieważ instalacje te nie spełniały już wymogów produkcyjnych. Ponadto z raportu eksperta z dnia 30 września 1999 r. wynika, że inwestycje służące ochronie środowiska polegały na zastąpieniu, uzupełnieniu lub modyfikacji części instalacji produkcyjnych. Tymczasem w żadnym momencie postępowania administracyjnego czy też postępowania sądowego skarżąca nie była w stanie wyjaśnić logiki gospodarczej i produkcyjnej, która skłoniła ją do ponownego wykorzystania dawnych urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego, podczas gdy instalacje produkcyjne, w których skład one wchodziły, zostały zastąpione.

- 73 Jeśli chodzi o wniosek skarżącej o zastosowanie środków dowodowych, Komisja uważa, że jest on nieprzydatny do rozstrzygnięcia sporu, jako że Sąd nie może jej zastąpić — zważywszy na szeroki zakres uznania, jakim ona dysponuje — i zmienić jej stanowiska (postanowienie prezesa czwartej izby w powiększonym składzie Sądu z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie T-86/96 R Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen i Hapag Lloyd przeciwko Komisji, Rec. str. II-641, pkt 74).
- 74 Wreszcie skarżąca twierdzi, że ocena Komisji zawarta w motywie 28 zaskarżonej decyzji, zgodnie z którą inwestycje nie kwalifikowały się do objęcia pomocą, ponieważ przedsiębiorstwo powinno było przystąpić do nowych inwestycji służących ochronie środowiska naturalnego z powodu położenia zakładu w strefie o dużej gęstości zaludnienia oraz z tego względu, że takie inwestycje były zatem niezbędne z punktu widzenia gospodarczego, aby umożliwić dalsze wykonywanie działalności skarżącej, była również dotknięta poważnymi błędami i okazała się dyskryminacyjna.
- 75 Według skarżącej ocena ta nie jest uzasadniona, ponieważ nie była ona prawnie zobowiązana do zaprzestania swojej działalności w przypadku braku realizacji prac służących ochronie środowiska naturalnego, jako że przestrzegała ona już obowiązujących norm środowiskowych. Ponadto pismo władz włoskich z dnia 15 lutego 2000 r., w którym była zawarta informacja przywołana przez Komisję,

zostało błędnie zinterpretowane, ponieważ z tego pisma nie wynika, że w przypadku braku zgłoszonych inwestycji współlistnienie przedsiębiorstwa i centrum Piombino nie było już możliwe, lecz jedynie, że realizacja inwestycji służących ochronie środowiska naturalnego mogłaby ułatwić później takie współlistnienie.

- 76 Ponadto skarżąca zadaje sobie pytanie, czy istnieją inne przypadki, w których zastosowana została zasada przywołana przez Komisję w motywie 28 zaskarżonej decyzji. Zdaniem skarżącej decyzja Komisji 2000/66/EWWiS z dnia 28 października 1998 r. dotycząca pomocy, jaką Włochy zamierzają przyznać przedsiębiorstwu sektora hutnictwa żelaza i stali Acciaierie di Bolzano SpA (Dz.U. 2000, L 23, str. 65), była jedynym wcześniejszym przypadkiem. Niemniej przypadek ten został rozstrzygnięty w odmienny sposób od stanowiska zajętego przez Komisję w zaskarżonej decyzji. W konsekwencji zaskarżona decyzja jest — w opinii skarżącej — dotknięta poważną rozbieżnością w traktowaniu w stosunku do innych podobnych przypadków.
- 77 Komisja odparła, że skarżąca myli zasady mające zastosowanie do pomocy przeznaczonej na dostosowanie istniejących instalacji do norm imperatywnych z zasadami mającymi zastosowanie do pomocy mającej na celu zachęcenie przedsiębiorstw do osiągnięcia rezultatów wykraczających poza te normy. W niniejszym przypadku nie istnieje żadna nowa norma imperatywna, a zatem decydującym elementem, jaki należy wziąć pod uwagę, jest okoliczność, że przedsiębiorstwo podlegało bardzo silnej presji społecznej, która mogła je zobowiązać do przystąpienia do omawianych inwestycji, aby mogło ono kontynuować produkcję w Piombino. Ponadto decyzja dotycząca Acciaierie di Bolzano nie jest porównywalna z niniejszym przypadkiem, ponieważ w owej sprawie przedsiębiorstwo dostarczyło dowód, że podjęło „znacznie większe inwestycje” niż inwestycje wymagane przez obowiązujące normy z zakresu ochrony środowiska naturalnego.
- 78 Ponadto skarżąca twierdzi, że zaskarżona decyzja jest dotknięta brakiem uzasadnienia, ponieważ Komisja nie przedstawiła powodów ani obiektywnych okoliczności, które skłoniły ją do uznania, że zgłoszone inwestycje były związane z produkcją i nie wchodziły w zakres ochrony środowiska naturalnego. W zaskarżonej decyzji Komisja ograniczyła się do zakwestionowania środowiskowego celu zgłoszonych inwestycji przyjętego przez władze włoskie, nie uzasadniając, dlaczego się z tym nie zgadza, oraz nie przedstawiając innych okoliczności technicznych mogących podważyć raport eksperta przedłożony przez te władze, który wykazywał

środowiskowy charakter zgłoszonych inwestycji. W zaskarżonej decyzji nie podano również powodów, dla których stare instalacje służące ochronie środowiska naturalnego musiałyby w każdym razie zostać zastąpione, oraz powodów, dla których te instalacje nie były technicznie kompatybilne z nowymi urządzeniami produkcyjnymi. Wreszcie w zaskarżonej decyzji nie wskazano, pod jakim względem odpowiedzi władz włoskich były niewystarczające. Jako że dokumenty zostały jej przedłożone, Komisja nie mogła powstrzymać się od ich uwzględnienia i powinna była wypowiedzieć się na temat tych dokumentów bądź przyjmując wnioski przedstawione przez władze włoskie, bądź odrzucając je z powodów technicznych, zgodnie ze swoim obowiązkiem zajęcia stanowiska w kwestii sprzeciwów i uwag podniesionych przez państwo członkowskie (wyrok Sądu z dnia 15 czerwca 2000 r. w sprawach połączonych T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, od T-600/97 do T-607/97, T-1/98, od T-3/98 do T-6/98 i T-23/98 Alzetta i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-2319, pkt 105).

- 79 Komisja twierdzi, że obowiązek uzasadnienia nie jest bezwzględny i że nie jest ona zobowiązana odpowiedzieć na wszystkie kwestie faktyczne i prawne podniesione przez zainteresowane osoby, lecz że jest ona zobowiązana wyłącznie uwzględnić wszystkie okoliczności istotne dla konkretnej sprawy. Co więcej, wada uzasadnienia nie zawsze prowadzi do stwierdzenia nieważności, gdy pozostała część uzasadnienia stanowi wystarczającą podstawę do wydania aktu (wyrok Trybunału z dnia 20 października 1987 r. w sprawie 119/86 Hiszpania przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. 4121). W tym względzie Komisja utrzymuje, że nie można jej zarzucać, iż nie podała ona w niniejszym przypadku koniecznych względów uzasadniających dotyczących parametrów, które nie mieszczą się w ramach normatywnych, jak również faktów, których udowodnienie nie należy do Komisji, lecz do państwa członkowskiego i przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy. W każdym razie w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja przedstawiła w sposób kompletny i szczegółowy swoje zastrzeżenia i wskazała kwestie, w odniesieniu do których władze włoskie i skarżąca powinny przedstawić konieczne dowody, czego nie uczyniły.

2. Ocena Sądu

a) Uwagi wstępne

- 80 W ramach skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej na decyzję Komisji wydaną na podstawie traktatu EWWiS art. 33 zdanie drugie EWWiS stanowi, że Sąd „nie

może dokonywać oceny sytuacji wynikającej z faktów lub okoliczności natury gospodarczej, w świetle których [została wydana decyzja], z wyjątkiem przypadków, w których Komisja rzekomo nadużywała uprawnień lub otwarcie nie stosowała się do postanowień traktatu EWWiS lub wszelkich przepisów prawnych dotyczących jego stosowania”.

81 W motywie 24 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że ocena niniejszego przypadku powinna zostać dokonana według kryteriów wymienionych w lit. a) części drugiej załącznika do kodeksu, która odsyła również do kryteriów wymienionych w lit. b) ppkt ii) części pierwszej załącznika do kodeksu. W tym względzie należy przypomnieć, że kryteria ustanowione w tych przepisach są następujące. Po pierwsze, w przypadku gdy przedsiębiorstwa decydują się na zastąpienie swoich instalacji, dane inwestycje nie mogą w zasadzie zostać objęte pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego, jeśli stały się one konieczne ze względów gospodarczych lub z powodu wieku instalacji. Pozostały okres żywotności istniejących instalacji musi wynosić co najmniej 25% ich całego okresu żywotności. Po drugie, dana pomoc musi zachęcać przedsiębiorstwo do „znacznego przyczynienia się” do ochrony środowiska naturalnego. To znaczne przyczynienie się może się skonkretyzować poprzez wykazanie przez inwestora, że podjął jasną decyzję w kwestii bardziej surowych norm, które wymagają dodatkowych inwestycji, to znaczy, że istnieje mniej kosztowne rozwiązanie, które czyniłoby zadość nowym normom środowiskowym.

82 Ponadto pkt 3.2.1 wytycznych ustanawia zasadę, zgodnie z którą wytyczne nie obowiązują w stosunku do „pomocy rzekomo służącej ochronie środowiska naturalnego, jednakże w rzeczywistości przeznaczonej na inwestycję ogólną”. Ten punkt wpisuje się w tę samą logikę co logika określona w pierwszym kryterium wymienionym powyżej w załączniku do kodeksu.

83 Należy również przypomnieć, że w przypadku gdy Komisja postanawia wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające, zadaniem państwa członkowskiego i potencjalnego beneficjenta jest przytoczenie argumentów mających na celu

wykazanie, że plan pomocy jest objęty zakresem wyjątków przewidzianych w traktacie, zważywszy, iż celem tego postępowania jest dokładne wyjaśnienie Komisji wszelkich okoliczności sprawy (zob. analogicznie wyrok Trybunału z dnia 20 marca 1984 r. w sprawie 84/82 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. 1451, pkt 13).

- 84 Choć Komisja jest zobowiązana do jasnego sformułowania swoich wątpliwości co do zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem w momencie wszczęcia formalnego postępowania, aby państwo członkowskie i zainteresowane strony mogły na nie jak najlepiej odpowiedzieć, to do przyznającego pomoc i ewentualnie do jej beneficjenta należy rozwianie tych wątpliwości i wykazanie, że jego inwestycja spełnia warunki przyznania pomocy (zob. podobnie i analogicznie wyrok Trybunału z dnia 22 marca 2001 r. w sprawie C-17/99 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I-2481, pkt 41 i 45–49). Zatem to na władzach włoskich i na skarżącej spoczywał obowiązek wykazania, że sporne inwestycje kwalifikowały się do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego, oraz w szczególności, że inwestycje te miały cel środowiskowy wymagany przez wytyczne i załącznik do kodeksu (zob. podobnie i analogicznie wyrok Trybunału z dnia 14 września 1994 r. w sprawach połączonych od C-278/92 do C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. I-4103, pkt 49 oraz wyrok Trybunału z dnia 19 września 2002 r. w sprawie C-113/00 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. I-7601, pkt 70).

- 85 W zaskarżonej decyzji Komisja uznaje, że inwestycje w ochronę środowiska naturalnego zrealizowane przez Lucchini w koksowni, stalowni i wielkim piecu nie kwalifikowały się do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego, ponieważ zostały one zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji i ponieważ władze włoskie nie wykazały, że inwestycje były wynikiem świadomej decyzji przedsiębiorstwa w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego (motywy 29). W tym celu Komisja opiera się na następujących okolicznościach: realizacja tych inwestycji wynikała z konieczności zapewnienia dalszego wykonywania działalności w strefie o dużej gęstości zaludnienia (motywy 28); zastąpienie instalacji produkcyjnej było konieczne z uwagi na jej przestarzałość techniczną; trudno przyznać, że dawne urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego mogły zostać utrzymane w użytku i pozostawały kompatybilne z nową instalacją produkcyjną (motywy 26 i 29).

b) W kwestii, czy zgłoszone inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego miały na celu umożliwienie dalszego wykonywania działalności przedsiębiorstwa z powodu jego lokalizacji w strefie o dużej gęstości zaludnienia

86 W zaskarżonej decyzji podnosi się, że władze włoskie wskazały, iż poprawa ochrony środowiska naturalnego okazała się konieczna, nawet jeszcze przed planem inwestycji, w celu modernizacji i racjonalizacji instalacji produkcyjnych z powodu lokalizacji fabryki w strefie o dużej gęstości zaludnienia. Wobec tego zgodnie z zaskarżoną decyzją Komisja mogła jedynie dojść do wniosku, że „inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego były konieczne do umożliwienia przedsiębiorstwu dalszego wykonywania jego działalności gospodarczej i że w konsekwencji decydujący powód inwestycji był gospodarczej natury” (motyw 28).

87 Tymczasem okoliczność, że zakład skarżący znajduje się w strefie o dużej gęstości zaludnienia, nie zobowiązywała jej w żaden sposób „ze względów gospodarczych” do przystąpienia do nowych inwestycji, zważywszy, że jedynym obowiązkiem skarżącej było stosowanie się do będących w mocy norm imperatywnych. Zatem w tym kontekście należy rozumieć twierdzenie władz włoskich, które w ramach postępowania administracyjnego zwróciły uwagę Komisji na to, że skarżąca chciała osiągnąć rezultaty wykraczające poza normy imperatywne, aby umożliwić „współistnienie sektora hutnictwa żelaza i stali, a zatem związanego z nim zatrudnienia i towarzyszącej mu rzeczywistości społecznej” (pierwsze zgłoszenie pierwszego planu pomocy, pkt 9, akapit pierwszy). W tym względzie nie ulega wątpliwości, że istniejące instalacje w fabryce Piombino były zgodne z będącymi w mocy normami imperatywnymi.

88 Wobec tego Komisja nie może wywieść z woli skarżącej osiągnięcia rezultatów wykraczających poza będące w mocy normy imperatywne poprzez znaczne przyczynienie się do ochrony środowiska naturalnego, aby w ten sposób odpowiedzieć też na niepokoje ludności mieszkającej w pobliżu zakładu, że „inwestycje byłyby tak czy owak konieczne ze względów gospodarczych” w rozumieniu przepisów lit. b) ppkt ii) części pierwszej załącznika do kodeksu.

89 W konsekwencji, i to bez konieczności orzekania w przedmiocie podnoszonego naruszenia zasady niedyskryminacji w stosunku do sprawy Acciaierie di Bolzano, należy dojść do wniosku, że twierdząc w motywie 28 zaskarżonej decyzji, że z uwagi na lokalizację fabryki w strefie o dużej gęstości zaludnienia inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego były konieczne do umożliwienia skarżącej dalszego wykonywania jej działalności gospodarczej i że w konsekwencji decydujący powód inwestycji był natury gospodarczej, Komisja niesłusznie oparła się na kryterium, które nie figuruje wśród kryteriów mających zastosowanie do tego celu. Ten motyw stanowi zatem naruszenie prawa.

c) W kwestii, czy inwestycje w ochronę środowiska naturalnego zostały zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji, w przedmiocie dowodów dostarczonych przez władze włoskie i w przedmiocie możliwości mniej kosztownego rozwiązania

i) W przedmiocie inwestycji w koksownię

— W kwestii, czy inwestycje w koksownię zostały zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji

90 Najpierw należy przypomnieć, że program inwestycji w celu modernizacji i racjonalizacji instalacji produkcyjnych zrealizowany w fabryce Piombino w 1997 r. dotyczył, jak wskazano w pkt 18 powyżej, z jednej strony zastąpienia wielkiego pieca innym piecem w instalacjach do produkcji surówki (motyw 10) oraz z drugiej strony zastąpienia istniejących konwertorów nowymi konwertorami w stalowni (motyw 11). Działania związane z produkcją podane do wiadomości Komisji pismem z dnia 10 grudnia 1997 r. w ramach dwóch oświadczeń władz włoskich odnoszących się do projektów inwestycyjnych dotyczących produkcji zrealizowanych w tej fabryce nie dotyczyły koksowni.

- 91 W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że wątpliwe jest, iż zgłoszone inwestycje, jeśli chodzi o koksownię — to jest między innymi nowy system transportu węgla przy użyciu taśmy ekologicznej, systemu załadunku pieców, izolacja pieca za pomocą specjalnej spoiny ceramicznej, nowe drzwi do komór koksowych, dodatkowa kabina elektryczna i dostosowanie planu załadunku zespołu 27 pieców koksowniczych — stanowiły inwestycje mające wyłącznie na celu ochronę środowiska naturalnego i nie miały wpływu na proces produkcji (zob. decyzja o wszczęciu postępowania, str. 9, lewa kolumna, akapit trzeci, zdanie drugie). Czyniąc to, Komisja nie twierdziła, że te inwestycje miały na celu zastąpienie instalacji produkcyjnych koksowni, lecz wątpiła jednak w ich cel wyłącznie środowiskowy i brak ich wpływu na proces produkcji.
- 92 Niemniej jednak Sąd uważa, że takie rozumowanie nie jest właściwe w świetle mających zastosowanie ram prawnych, zważywszy, że o ile załącznik do kodeksu zakazuje pomocy na rzecz inwestycji, które tak czy owak byłyby konieczne ze względów gospodarczych i z powodu wieku instalacji, o tyle załącznik ten nie zakazuje pomocy na rzecz inwestycji, które mogą mieć wpływ na proces produkcji. W tym przypadku bowiem załącznik do kodeksu wymaga jedynie, by wszelkie koszty związane z obniżeniem kosztów produkcji zostały odliczone. Zatem aby móc zakwalifikować się do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego, nie jest konieczne, by zgłoszone inwestycje służyły wyłącznie ochronie środowiska naturalnego z wykluczeniem wszelkich innych celów oraz by nie wywierały one żadnych skutków na moc produkcyjną. Nie można uznać, że inwestycja służąca celowi środowiskowemu nie może zostać zakwalifikowana do objęcia pomocą jedynie z tego powodu, że może mieć ona wpływ na produkcję.
- 93 W każdym razie należy podnieść, że zaskarżona decyzja nie przejęła tego rozumowania, ponieważ ogranicza się ona do uznania, że inwestycje w koksownię — tak samo zresztą jak inne inwestycje zgłoszone przez władze włoskie, jeśli chodzi o skarżącą — zostały zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji. Uzasadnienie to można doprecyzować, sięgając po tekst decyzji o wszczęciu postępowania, w której stwierdzono, że nawet jeśli zgłoszone inwestycje nie były bezpośrednio związane z nowymi urządzeniami produkcyjnymi,

były one konieczne do zapewnienia długotrwałości inwestycji mających na celu modernizację i rozszerzenie instalacji produkcyjnych lub do umożliwienia osiągnięcia nowo zainstalowanej mocy produkcyjnej (zob. decyzja o wszczęciu postępowania, str. 3, lewa kolumna, przedostatni akapit, zdanie drugie).

- 94 Niemniej jednak Sąd uważa, że w zaskarżonej decyzji niesłusznie uznano, że inwestycje w koksownię zostały zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji. Z treści wspomnianych powyżej oświadczeń władz włoskich odnoszących się do projektów inwestycyjnych dotyczących produkcji zrealizowanych w fabryce Piombino wynika, że te inwestycje produkcyjne nie dotyczyły koksowni, w odróżnieniu od wielkiego pieca i stalowni. Z tego względu zaskarżona decyzja jest błędna w tej kwestii, jako że koksownia nie stanowi przedmiotu inwestycji produkcyjnych.
- 95 Ponadto należy podnieść, że o ile zaskarżoną decyzję i decyzję o wszczęciu postępowania należy interpretować w ten sposób, że inwestycje w koksownię stanowiły konieczną przesłankę lub konsekwencję odnowienia instalacji produkcyjnych w wielkim piecu i stalowni, o tyle należy stwierdzić, że zarówno w zaskarżonej decyzji, jak i w decyzji o wszczęciu postępowania nie ma żadnego wyjaśnienia, które mogłoby uzasadniać taką ocenę, i że w konsekwencji zaskarżona decyzja jest dotknięta brakiem uzasadnienia.
- 96 Wreszcie o ile zaskarżoną decyzję i decyzję o wszczęciu postępowania należy interpretować w ten sposób, że inwestycje w koksownię stanowiły ogólnie konieczną przesłankę lub konsekwencję odnowienia instalacji produkcyjnych, o tyle należy podnieść, że w trakcie całego postępowania administracyjnego Komisja otrzymała ze strony władz włoskich szczegółowe wyjaśnienia w sprawie środowiskowego charakteru różnych inwestycji dotyczących koksowni, w szczególności jeśli chodzi o sposób, w jaki inwestycje te miały zmniejszyć emisję gazu i zapylenia, oraz że w świetle tych wyjaśnień Komisja nie mogła ograniczyć się do stwierdzenia bez żadnego uzasadnienia, że inwestycje w koksownię zostały zrealizowane jako

przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji. W związku z tym należy przypomnieć, że załącznik do kodeksu przewiduje, iż Komisja zwraca się do niezależnych ekspertów w celu zbadania pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego, co umożliwiłoby Komisji dokładniejsze przedstawienie jej argumentacji w tej kwestii.

— W przedmiocie dowodów dostarczonych przez władze włoskie

- 97 Sąd uważa również, że w zaskarżonej decyzji niesłusznie stwierdzono, że władze włoskie nie dostarczyły żadnego dowodu na to, że u podstaw inwestycji w koksownię służących ochronie środowiska naturalnego leżała świadoma decyzja przedsiębiorstwa w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego. Z wielu dokumentów przedłożonych przez władze włoskie w ramach postępowania administracyjnego wynika bowiem, że władze te wielokrotnie przedstawiły Komisji okoliczności umożliwiające ustalenie, że wolą skarżącej było przyjęcie w koksowni bardziej surowych norm środowiskowych niż normy imperatywne, i to właśnie w celu znacznego przyczynienia się do ochrony środowiska naturalnego.
- 98 Zgłoszenia pierwszego i drugiego planu pomocy dokonane przez władze włoskie w dniu 16 marca i w dniu 29 listopada 1999 r. zawierały opis inwestycji przewidywanych w koksowni (zob. pisma z dnia 16 marca i z dnia 29 listopada 1999 r., pkt 9), jak również zestawienie korzyści środowiskowych, które mogą zostać osiągnięte w wyniku tych inwestycji (zob. pismo z dnia 16 marca 1999 r., pkt 10 i pismo z dnia 29 listopada 1999 r., pkt 10).
- 99 Podobnie w odpowiedzi na wyraźne żądanie wystosowane przez Komisję w dniu 19 kwietnia 1999 r., aby podać jej poziomy zanieczyszczenia środowiska naturalnego uzyskane przez istniejące instalacje oraz poziomy zanieczyszczenia po przeprowadzeniu planowanych działań w stosunku do będących w mocy norm imperatywnych,

władze włoskie przekazały wymagane informacje w załączniku do ich pisma z dnia 29 listopada 1999 r. Załącznik ten zawierał tabelę wyszczególniającą dla koksowni i dla każdej inwestycji przewidzianej w obrębie tej instalacji, po pierwsze, poziom szkodliwych emisji, który powinien być respektowany zgodnie z normami imperatywnymi, po drugie, poziom szkodliwych emisji uzyskany przez istniejące instalacje i po trzecie, poziom szkodliwych emisji, który powinien zostać uzyskany w wyniku zgłoszonych inwestycji. Informacje te zostały przytoczone w decyzji o wszczęciu postępowania. Z tabeli tej wynika, że istniejące instalacje w koksowni były zgodne z normami imperatywnymi w zakresie szkodliwych emisji oraz że poziomy uzyskane po przeprowadzeniu zamierzonych działań były niższe od poziomów uzyskanych przez istniejące instalacje, a zatem były one niższe od poziomów przewidzianych w normach imperatywnych.

100 Ponadto w odpowiedzi na inne żądanie wystosowane przez Komisję w dniu 19 kwietnia 1999 r., aby sporządzona została opinia niezależnego eksperta w celu ustalenia, że zgłoszona pomoc nie odpowiada inwestycjom, które tak czy owak byłyby konieczne z powodu wieku instalacji, oraz że okres żywotności tych instalacji jest jeszcze wystarczająco długi (co najmniej 25%, zgodnie z załącznikiem do kodeksu), władze włoskie przekazały raport eksperta. W raporcie tym zostało ustalone, że okres żywotności instalacji, których dotyczy zgłoszona pomoc, wynosi ponad 25%. W raporcie tym zbadano również wszelkie zamierzone prace, aby określić sytuację występującą przed przeprowadzeniem planowanych działań oraz późniejszą sytuację. W ramach tego badania raport jasno opisuje, na czym polega każde działanie, oraz określa poprawę, jaka powinna zostać uzyskana w wyniku inwestycji.

101 Wreszcie w odpowiedzi na późniejsze żądanie wystosowane przez Komisję w dniu 17 stycznia 2000 r., aby podać jej poziomy zanieczyszczenia środowiska naturalnego, które wynikają z działań zaplanowanych w koksowni w drugim planie pomocy w stosunku do norm imperatywnych oraz w stosunku do wcześniej dokonanych inwestycji, jak również rodzaj dostosowania, jakiemu została poddana każda instalacja, władze włoskie przekazały wymagane informacje w piśmie z dnia 15 lutego 2000 r. Decyzja o wszczęciu postępowania („Skutki inwestycji dla środowiska naturalnego”, tabela 1) przedstawia w odniesieniu do różnych inwestycji przewidzianych w koksowni, po pierwsze, poziom szkodliwych emisji, który

powinien być respektowany zgodnie z normami imperatywnymi; po drugie, poziom szkodliwych emisji przed inwestycjami przewidzianymi w pierwszym projekcie pomocy; po trzecie, poziom szkodliwych emisji uzyskany na skutek inwestycji przewidzianych w pierwszym projekcie pomocy i po czwarte, poziom szkodliwych emisji, który powinien zostać uzyskany w wyniku inwestycji zgłoszonych w drugim planie pomocy. Z tabeli tej wynika, że zmniejszenie poziomu szkodliwych emisji istniejącego przed pierwszym planem pomocy i po drugim planie pomocy wynosiło około 25%.

102 Tymczasem ani w ramach decyzji o wszczęciu postępowania, ani w ramach zaskarżonej decyzji Komisja nie przytoczyła argumentów, które mogłyby posłużyć do odrzucenia dowodów dostarczonych przez władze włoskie, które przedstawiały w sposób szczegółowy i wymierny przyczynienie się do ochrony środowiska naturalnego wynikające z inwestycji przewidzianych w koksowni.

103 W konsekwencji zaskarżona decyzja jest niewystarczająco uzasadniona, jeśli chodzi o stwierdzenie — bez poddania analizie przytoczonych powyżej okoliczności — że władze włoskie nie dostarczyły żadnego dowodu na to, że u podstaw inwestycji w koksownię służących ochronie środowiska naturalnego leżała świadoma decyzja przedsiębiorstwa w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego.

— W przedmiocie istnienia mniej kosztownego rozwiązania

104 Jeśli chodzi o kwestię, czy istniało mniej kosztowne rozwiązanie lub czy dawne urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego mogły być kompatybilne z „nową instalacją produkcyjną”, wystarczy podnieść, że inwestycje produkcyjne, o których mowa w oświadczeniach złożonych przez władze włoskie Komisji w dniu 10 grudnia 1997 r., nie dotyczyły koksowni, w odróżnieniu od wielkiego pieca i stalowni.

105 Wobec braku takich inwestycji produkcyjnych i mając na uwadze pozostały okres żywotności dawnych urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego poświadczony w raporcie eksperta dostarczonym na żądanie Komisji, jak również dane przedstawione przez władze włoskie w celu porównania poziomów zanieczyszczenia środowiska naturalnego przed zgłoszonymi inwestycjami i po tych inwestycjach, władze te mogły twierdzić, że urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego w koksowni mogły jeszcze funkcjonować i że stanowiły one zatem mniej kosztowne rozwiązanie dla celów spełnienia obowiązujących norm środowiskowych. W tych okolicznościach do Komisji należało wykazanie, że dawne urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego nie były w stanie funkcjonować.

106 W konsekwencji zaskarżona decyzja jest niewystarczająco uzasadniona, jeśli chodzi o stwierdzenie, że „żaden dowód nie został przedstawiony na to, że dawna instalacja była faktycznie kompatybilna z nową instalacją produkcyjną” (zaskarżona decyzja, motyw 26), lub że „trudno przyznać, że po zastąpieniu głównej instalacji produkcyjnej z powodu jej przestarzałości technicznej urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego z nią powiązane mogły nadal prawidłowo funkcjonować” (motyw 27).

— W kwestii, czy inwestycje w koksownię umożliwiały znaczną poprawę ochrony środowiska naturalnego

107 W zaskarżonej decyzji (motyw 35) podnosi się, że poprawa ochrony środowiska naturalnego wynikająca z drugiego projektu inwestycyjnego zgłoszonego w listopadzie 1999 r. powinna zostać porównana z taką poprawą wynikającą z pierwszego zgłoszonego projektu w marcu 1999 r., a nie z poziomami występującymi przed pierwszym projektem. W tym względzie w zaskarżonej decyzji twierdzi się, że „władze włoskie nie zgłosiły drugiej części inwestycji jako załącznika do pierwszego zgłoszenia” oraz że same władze włoskie „uznały za początkowe poziomy zanieczyszczenia poziomy, które zostały uzyskane dzięki inwestycjom

zgłoszonym w marcu [1999 r.]”. Na tej podstawie w decyzji uznaje się, że poprawa uzyskana w wyniku drugiego planu pomocy nie jest znaczna, co prowadzi do wniosku, że inwestycje zgłoszone w drugim planie pomocy nie kwalifikują się do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

108 Argumentacja ta nie ma oparcia w faktach. Niewłaściwe jest twierdzenie, że władze włoskie nie zgłosiły drugiej części inwestycji jako załącznika do pierwszej części, zważywszy, że pierwszy plan pomocy został początkowo zgłoszony w dniu 16 marca i przedstawiony w dniu 29 listopada 1999 r., razem z drugim planem pomocy. Oba plany są ze sobą nierozzerwalnie związane. Zarówno pierwszy plan pomocy, jak i drugi plan pomocy mają bowiem na celu wyeliminowanie wydzielania pyłów węgla i gazu. Aby móc wyeliminować zapylenie, oba plany przewidywały zainstalowanie nowych urządzeń służących ochronie środowiska na poziomie zasypnicy i zasobnika koksu (działanie A.4 pierwszego planu pomocy i działanie A.1 drugiego planu pomocy). Podobnie aby uzyskać wyeliminowanie emisji gazu, oba plany przewidywały zainstalowanie nowych urządzeń związanych z drzwiami komór koksowych, służących ochronie środowiska naturalnego (działania A.6–A.8 pierwszego planu pomocy i działania A.3–A.6 drugiego planu pomocy).

109 Ponadto w odpowiedzi na pytania zadane przez Komisję w dniu 17 stycznia 2000 r. dotyczące działań zaplanowanych w koksowni w drugim planie pomocy władze włoskie wskazały dokładnie w piśmie z dnia 15 lutego 2000 r., że „działanie dotyczące koksowni, którego realizacja jest przewidziana w planie, o którym mowa, stanowi przedłużenie uprzednio zgłoszonego działania (nr 145/99)” oraz że nawet jeśli decyzja o tym działaniu zapadła później i niezależnie, „ma ono na celu optymalizację rezultatów osiągniętych w ramach wcześniejszych działań poprzez dalsze zmniejszenie zanieczyszczenia wynikającego z nieusuwalnych emisji”. Podobnie w swoich uwagach na temat decyzji o wszczęciu postępowania władze włoskie podniosły, że „nawet jeśli zostały one zgłoszone w dwóch etapach, inwestycje w koksownię służące ochronie środowiska zostały następnie zrealizowane w ramach jednego programu; w konsekwencji rezultaty w postaci pułapów emisji,

które należy porównać z wcześniejszą sytuacją, to rezultaty, które są podane po realizacji ostatniej inwestycji” (pismo z dnia 18 lipca 2000 r.).

- 110 Ponadto w zaskarżonej decyzji nie można twierdzić, że władze włoskie uznały za początkowe poziomy zanieczyszczenia poziomy, które zostały uzyskane dzięki inwestycjom zgłoszonym w marcu 1999 r., nie uwzględniając okoliczności, że czyniąc to, władze włoskie ograniczyły się do dostarczenia Komisji danych, których ona od nich zażądała. Władze włoskie przedłożyły bowiem w piśmie z dnia 15 lutego 2000 r. tabelę, która wyszczególniała poziom szkodliwych emisji, który powinien być respektowany zgodnie z normami imperatywnymi, poziom po pierwszym planie pomocy i poziom po drugim planie pomocy, odpowiadając w ten sposób na żądania Komisji wystosowane w jej piśmie z dnia 17 stycznia 2000 r.
- 111 W konsekwencji zaskarżona decyzja jest dotknięta brakiem uzasadnienia w zakresie, w jakim ogranicza się ona do uznania, że rezultaty inwestycji dotyczące poprawy ochrony środowiska naturalnego uzyskane w drugim planie pomocy powinny zostać porównane z rezultatami uzyskanymi w wyniku pierwszego planu pomocy oraz z sytuacją istniejącą przed pierwszym planem pomocy, nie podając motywów, które skłoniły Komisję do zaprzeczenia powodom przedstawionym przez władze włoskie w ramach postępowania administracyjnego.

— Wnioski dotyczące koksowni

- 112 Z powyższych rozważań wynika, że jeśli chodzi o inwestycje odnoszące się do koksowni zgłoszone przez władze włoskie, zaskarżona decyzja jest wadliwa z następujących powodów.
- 113 Po pierwsze, twierdzenie, jakoby inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego zostały zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych

do produkcji, jest błędne w odniesieniu do koksowni z uwagi na brak inwestycji produkcyjnych zgłoszonych przez władze włoskie, jeśli chodzi o tę instalację, oraz jest niewystarczająco uzasadnione w świetle art. 15 EWWiS w tym znaczeniu, że z zaskarżonej decyzji nie można się dowiedzieć, na jakiej podstawie — zważywszy na wyjaśnienia udzielone w tej kwestii przez władze włoskie — inwestycje dotyczące koksowni mogły zostać zrealizowane jako konieczna przesłanka lub konsekwencja odnowienia instalacji produkcyjnych w wielkim piecu i stalowni lub ogólnie jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji.

114 Po drugie, twierdzenie, jakoby władze włoskie nie dostarczyły żadnego dowodu na to, że u podstaw inwestycji w koksownię służących ochronie środowiska naturalnego leżała świadoma decyzja w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego, jest niewystarczająco uzasadnione w świetle art. 15 EWWiS, ponieważ w zaskarżonej decyzji nie zbadano okoliczności przedstawionych w tej kwestii przez władze włoskie w ramach postępowania administracyjnego.

115 Po trzecie, twierdzenia, jakoby „żaden dowód nie został przedstawiony na to, że dawna instalacja była faktycznie kompatybilna z nową instalacją produkcyjną” oraz że „trudno przyznać, że po zastąpieniu głównej instalacji produkcyjnej z powodu jej przestarzałości technicznej urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego z nią powiązane mogły nadal prawidłowo funkcjonować”, są niewystarczająco uzasadnione w świetle art. 15 EWWiS, ponieważ w zaskarżonej decyzji nie zostały podane powody, dla których należy odrzucić okoliczności przedstawione w tej kwestii przez władze włoskie w ramach postępowania administracyjnego.

116 Wreszcie po czwarte, twierdzenie, jakoby rezultaty inwestycji dotyczące poprawy ochrony środowiska naturalnego uzyskane dzięki drugiemu planowi pomocy odnoszącemu się do koksowni powinny zostać porównane z rezultatami uzyskanymi w wyniku pierwszego planu pomocy oraz z sytuacją istniejącą przed pierwszym

planem pomocy, jest błędne w zakresie, w jakim Komisja nie podaje powodów, dla których uznała, że musi ona odrzucić informacje przedstawione w tej kwestii przez władze włoskie w ramach postępowania administracyjnego.

ii) W przedmiocie inwestycji w wielki piec i stalownię

- 117 Jeśli chodzi o inwestycje zgłoszone przez władze włoskie w odniesieniu do wielkiego pieca i stalowni, nie można uwzględnić tezy skarżącej, zgodnie z którą Komisja błędnie stwierdziła, że władze włoskie nie dostarczyły dowodu na to, że inwestycje były wynikiem świadomej decyzji przedsiębiorstwa w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego.
- 118 W odróżnieniu bowiem od inwestycji dotyczących koksowni, w przypadku których nie istniały nowe instalacje produkcyjne, wykazanie braku względów gospodarczych, które skłoniły do podjęcia inwestycji w urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego stanowiące część wielkiego pieca i stalowni, okazało się niezbędne z powodu zmian, które miały miejsce w urządzeniach produkcyjnych tych instalacji.
- 119 Nie ulega wątpliwości, że władze włoskie przedstawiły Komisji — tak jak w przypadku koksowni — okoliczności umożliwiające wykazanie, że nowe urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego w wielkim piecu i stalowni poprawiały ochronę środowiska naturalnego. Zgłoszenie pierwszego planu pomocy dokonane przez władze włoskie w dniach 16 marca i 29 listopada 1999 r. zawierało również opis inwestycji przewidzianych w tych dwóch instalacjach oraz przedstawienie korzyści, które mogły zostać osiągnięte w wyniku tych inwestycji. Podobnie w odpowiedzi na żądanie Komisji z dnia 19 kwietnia 1999 r. dotyczące

poziomów zanieczyszczenia środowiska naturalnego uzyskanych przez istniejące instalacje oraz poziomów wynikających z planowanych działań w stosunku do będących w mocy norm imperatywnych władze włoskie przedstawiły w piśmie z dnia 29 listopada 1999 r. dwie tabele wyszczególniające wymagane informacje odpowiednio w odniesieniu do wielkiego pieca i stalowni. Z tych tabel wynika, że instalacje istniejące w wielkim piecu i stalowni były również zgodne z poziomami szkodliwych emisji, które powinny być respektowane zgodnie z normami imperatywnymi, oraz że poziomy uzyskane po przeprowadzeniu planowanych działań były niższe od tych poziomów. Ponadto w raporcie eksperta przedłożonym przez władze włoskie także zostały zbadane inwestycje dotyczące wielkiego pieca i stalowni, aby określić sytuację występującą przed przeprowadzeniem planowanych działań oraz późniejszą sytuację, jak również opisano w nim szczegółowo poprawę, jaka powinna zostać uzyskana w wyniku zamierzonych inwestycji w urządzeniach tych dwóch instalacji.

- 120 Tymczasem o ile okoliczności te świadczą o tym, że wolą skarżącej było przyjęcie bardziej surowych norm środowiskowych i znaczne przyczynienie się w ten sposób do ochrony środowiska naturalnego, o tyle władze włoskie nie wykazały, że zgłoszone inwestycje dotyczące wielkiego pieca i stalowni były wynikiem świadomej decyzji przedsiębiorstwa w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego i nie były podyktowane względami gospodarczymi.
- 121 W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja jasno wyraziła swoje wątpliwości co do motywów środowiskowych lub gospodarczych zgłoszonych inwestycji w te instalacje i co do braku przedstawienia dowodów w tym względzie przez władze włoskie.
- 122 W decyzji tej podniesiono najpierw, że ważne było poznanie powodu, dla którego inwestor zdecydował się na dokonanie tych inwestycji, zważywszy, że załącznik do kodeksu pomocy na rzecz hutnictwa żelaza i stali wyklucza inwestycje dokonane ze względów gospodarczych. W decyzji stwierdzono następnie, że pierwsze badanie przedstawionych informacji prowadzi do wniosku, że inwestycje zostały dokonane przede wszystkim ze względów gospodarczych.

- 123 W decyzji o wszczęciu postępowania podkreślono również, że władze włoskie nie przedstawiły dowodu na to, że inwestycje zostały dokonane ze względów ochrony środowiska naturalnego, a nie ze względów gospodarczych. W decyzji tej podniesiono ponadto, że władze włoskie nie przedstawiły dowodu na to, że w momencie gdy miało miejsce zastąpienie urządzeń lub instalacji, inwestor podjął jasną decyzję o zastosowaniu się do podwyższonych norm, które wymagały dodatkowych inwestycji, co oznacza, że istnieje mniej kosztowne rozwiązanie, które czyniłoby zadość ustawowym normom środowiskowym.
- 124 Władze włoskie odpowiedziały na zastrzeżenia wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania pismem z dnia 18 lipca 2000 r., w którym ograniczyły się do ponownego stwierdzenia, że zgłoszone inwestycje w instalacje wielkiego pieca i stalowni miały cel środowiskowy, a nie gospodarczy, nie udzielając dodatkowych wyjaśnień ani nie przedstawiając dowodów na poparcie tego twierdzenia.
- 125 Władze włoskie utrzymywały, „że z tego, co zostało bliżej przedstawione powyżej, wynika jasno, iż zgłoszony plan inwestycji służących ochronie środowiska naturalnego został zrealizowany w celu uzyskania znacznej poprawy ochrony środowiska naturalnego, niezależnie od inwestycji o charakterze produkcyjnym [...]”, oraz „że z tego, co zostało bliżej przedstawione powyżej, wynika jasno, iż spółka Lucchini zdecydowała się na znacznie wyższe poziomy ochrony środowiska naturalnego, niezależnie od inwestycji o charakterze produkcyjnym, które nie wymagały żadnej inwestycji w postaci systemów ochrony środowiska naturalnego dla celów spełnienia obowiązujących norm dotyczących emisji, i że zatem wszystkie zgłoszone inwestycje powinny być uznawane za dodatkowe”.
- 126 Do odpowiedzi tych nie załączono dodatkowych danych mogących uzasadnić istnienie mniej kosztownego rozwiązania i tym samym, że przedsiębiorstwo podjęło

jasną decyzję o zastosowaniu się do bardziej surowych norm, które wymagały dodatkowych inwestycji. W tych okolicznościach tego rodzaju twierdzenia nie są w stanie rozwiać wątpliwości wyrażonych przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania co do motywów środowiskowych, a nie gospodarczych zgłoszonych inwestycji w dwie rozpatrywane w sprawie instalacje.

- 127 Ponadto jeśli chodzi o kwestię, czy istniejące urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego były czy nie były kompatybilne z nowymi instalacjami produkcyjnymi, w zaskarżonej decyzji podnosi się, że władze włoskie nie przedstawiły żadnego dowodu na poparcie twierdzenia, zgodnie z którym dawne urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego mogły faktycznie być kompatybilne z nowymi instalacjami produkcyjnymi z tego względu, że urządzenia te nie były przestarzałe i że mogły być nadal używane wraz z nowymi instalacjami produkcyjnymi w poszanowaniu norm środowiskowych (motywy 25 i 26).
- 128 W związku z tym w zaskarżonej decyzji podnosi się, po pierwsze, że to twierdzenie władz włoskich jest tym mniej wiarygodne, że zważywszy na wiek instalacji — które pochodzą z 1971 r. i 1978 r. — trudno przyznać, że urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego mogły zostać utrzymane w użytku równoległe do nowych instalacji produkcyjnych, po drugie, że w raporcie eksperta stwierdzono, iż okres żywotności urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego odpowiada okresowi żywotności fabryki, w której skład wchodzi, i po trzecie, że mając na uwadze konieczność zastąpienia instalacji produkcyjnych z powodu ich przestarzałości, trudno przyznać, że urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego, które są z nimi powiązane, mogły nadal prawidłowo funkcjonować (motyw 27).
- 129 Jeśli dawne urządzenia służące ochronie środowiska naturalnego stanowiące część wielkiego pieca i stalowni były kompatybilne z nowymi instalacjami produkcyjnymi

i jeśli mogły one spełniać będące w mocy normy imperatywne, to zgłoszone inwestycje są wynikiem świadomej decyzji przedsiębiorstwa w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego, ponieważ nieodzownie chodzi o dodatkowe inwestycje, które umożliwiają przyjęcie jeszcze bardziej surowych norm niż będące w mocy normy imperatywne, z którymi były już zgodne dawne urządzenia, niemniej należy stwierdzić, że władze włoskie nie przedstawiły żadnego dowodu na powoływaną kompatybilność dawnych urządzeń służących ochronie środowiska naturalnego stanowiących część wielkiego pieca i stalowni z nowymi instalacjami produkcyjnymi tych instalacji. W tych okolicznościach Komisja nie była zobowiązana do przedstawienia dodatkowego uzasadnienia w tej kwestii.

130 Wreszcie jeśli chodzi o zarzut podniesiony przez skarżącą oparty na braku uzasadnienia oceny Komisji co do niemożności zakwalifikowania do objęcia pomocą zgłoszonych inwestycji dotyczących wielkiego pieca i stalowni, zgodnie z orzecznictwem dotyczącym art. 253 WE i mającym zastosowanie do art. 15 EWWiS uzasadnienie, jakiego wymaga to ostatnie postanowienie, powinno być dostosowane do charakteru aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi dokonać jej kontroli. Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 15 EWWiS, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulującego daną dziedzinę (zob. analogicznie wyrok Trybunału z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. str. I-1719, pkt 63 i wyrok Trybunału z dnia 11 września 2003 r. w sprawie C-197/99 P Belgia przeciwko Komisji, Rec. str. I-8461, pkt 72).

131 Z przytoczonej powyżej treści decyzji o wszczęciu postępowania wynika, że Komisja przedstawiła w szczegółowy sposób swoje wątpliwości co do inwestycji dokonanych w wielkim piecu i stalowni. Z uwagi na brak wyjaśnień ze strony władz włoskich słusznie zatem stwierdzono w zaskarżonej decyzji, że władze włoskie nie udowodniły, że inwestycje w wielki piec i stalownię zostały zrealizowane ze względów ochrony środowiska naturalnego. Mając na uwadze okoliczność, że ciężar

dowodu spoczywał na Włoszech, zaskarżona decyzja mogła być ograniczona do stwierdzenia tego braku wyjaśnień.

132 Zatem zarzut oparty na braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji, jeśli chodzi o ocenę Komisji co do niemożności zakwalifikowania do objęcia pomocą zgłoszonych inwestycji dotyczących wielkiego pieca i stalowni, nie jest zasadny.

133 W konsekwencji zaskarżona decyzja nie jest wadliwa, jeśli chodzi o stwierdzenie, że władze włoskie nie przedstawiły dowodu na poparcie twierdzenia, zgodnie z którym inwestycje dokonane w urządzeniach służących ochronie środowiska naturalnego będących częścią wielkiego pieca i stalowni stanowiły konsekwencję świadomej decyzji skarżącej w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego, oraz o wyciągnięty z tego wniosek, że zgłoszona pomoc jest niedopuszczalna z tego powodu.

d) Wnioski w przedmiocie zarzutu drugiego

134 Z powyższych rozważań wynika, że jeśli chodzi o inwestycje w wielki piec i stalownię służące ochronie środowiska naturalnego — mimo że zaskarżona decyzja jest błędna w odniesieniu do zawartego w niej stwierdzenia, że te inwestycje były konieczne z powodu lokalizacji fabryki w strefie o dużej gęstości zaludnienia — brak ze strony władz włoskich dowodu na to, że istniała świadoma decyzja przedsiębiorstwa

będącego beneficjentem pomocy w sprawie poprawy ochrony środowiska naturalnego, uzasadnia wnioski zawarty w zaskarżonej decyzji, że zgłoszone inwestycje dotyczące tych dwóch instalacji nie kwalifikowały się do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

- 135 Natomiast jeśli chodzi o inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego dotyczące koksowni, zaskarżona decyzja jest niewystarczająco uzasadniona i niekiedy błędna.
- 136 Z tego wynika, że zarzut drugi jest zasadny w odniesieniu do koksowni oraz że należy go oddalić w odniesieniu do wielkiego pieca i stalowni.

C — W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na błędnym charakterze oceny Komisji co do nieprzestrzegania warunków zgodności pomocy ustanowionych w mających zastosowanie ramach prawnych, naruszeniu zasady niedyskryminacji, przerzuceniu ciężaru dowodu, braku uzasadnienia i wewnętrznej sprzeczności w rozumowaniu przedstawionym w zaskarżonej decyzji

- 137 W ramach zarzutu trzeciego skarżąca podważa prawidłowość i uzasadnienie oceny przedstawionej w motywach 30–32 zaskarżonej decyzji i powtórzonej w motywie 39 zdanie trzecie, utrzymując, że jest ona dotknięta błędem w ocenie faktów, błędnym przypisaniem ciężaru dowodu, naruszeniem zasady niedyskryminacji, brakiem uzasadnienia i wewnętrzną sprzecznością w rozumowaniu.

138 W tym względzie Sąd podnosi, że zaskarżona decyzja zawiera w motywie 39 wniosku, że pomoc zgłoszona przez władze włoskie nie spełnia różnych warunków ustanowionych w ramach prawnych z tego powodu, że — po pierwsze — „zgłoszone koszty nie dotyczą tylko dodatkowych kosztów koniecznych do poprawy ochrony środowiska naturalnego” i — po drugie — że „nie wszystkie korzyści w postaci kosztów zostały odliczone”. Podobnie w motywie 32 Komisja wskazuje, że „koszty inwestycji zgłoszone przez władze włoskie nie stanowią jedynie kosztów związanych wyłącznie z ochroną środowiska naturalnego” i że „koszt urządzeń, które mogą być używane dla celów produkcji, nie został odliczony w odpowiednim stosunku”. Ocena ta odsyła do motywów 30 i 31 zaskarżonej decyzji, w których Komisja odpowiada na argumenty przedstawione przez władze włoskie w ramach ich uwag na temat decyzji o wszczęciu postępowania.

139 Zatem z tego względu, że Sąd odrzuca argumenty skarżącej mające na celu stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji, które odnoszą się do pomocy dotyczącej wielkiego pieca i stalowni, zastrzeżenia skarżącej co do tych dwóch instalacji przedstawione w ramach zarzutu trzeciego są nieistotne dla sprawy. Prawidłowość przedstawionego w motywach 25–29 zaskarżonej decyzji wniosku Komisji o niemożności zakwalifikowania inwestycji dotyczących stalowni i wielkiego pieca do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska wystarcza bowiem do uznania, że skarga nie jest zasadna w odniesieniu do tych dwóch instalacji, bez konieczności badania słuszności argumentów przedstawionych w ramach zarzutu trzeciego.

140 Natomiast jeśli chodzi o pomoc dotyczącą koksowni, Sąd orzekł, że zarzut drugi jest zasadny z tego względu, że zaskarżona decyzja jest błędna w niektórych kwestiach i niewystarczająco uzasadniona w innych kwestiach. W tych okolicznościach Sąd dochodzi do wniosku, że Komisja nie może skutecznie twierdzić, z powodów wymienionych w zaskarżonej decyzji i przeanalizowanych w ramach zarzutu drugiego, że inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego zgłoszone przez

władze włoskie w odniesieniu do koksowni nie kwalifikowały się do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

- 141 W tych okolicznościach Sąd nie może zbadać treści zarzutu trzeciego i kwestii, czy rozróżnienie kosztów związanych z inwestycjami produkcyjnymi i kosztów związanych z inwestycjami służącymi ochronie środowiska naturalnego zostało prawidłowo dokonane przez władze włoskie. Rozróżnienie to będzie mogło bowiem zostać przeprowadzone dopiero po przeanalizowaniu przez Komisję dopuszczalności pomocy dotyczącej koksowni z uwzględnieniem stwierdzeń dokonanych przez Sąd w niniejszym wyroku i po ustaleniu przez nią, w świetle tego, co zostało przedstawione w pkt 107 i następnych powyżej, czy ta pomoc umożliwia znaczną poprawę ochrony środowiska naturalnego, czy jej nie umożliwia.
- 142 Wobec tego, aby umożliwić stronom wyciągnięcie konsekwencji ze stwierdzenia nieważności orzeczonej w ramach zarzutu drugiego i tym samym z podjęcia postępowania w stadium dotkniętym wadliwością, to jest w stadium analizy inwestycji służących ochronie środowiska naturalnego dotyczących koksowni, Sąd uważa, że nie ma potrzeby badać argumentów stron przedstawionych w ramach zarzutu trzeciego, odnoszących się do rozróżnienia kosztów produkcyjnych i kosztów związanych z ochroną środowiska naturalnego, które zakłada, że rozpatrywana pomoc ma cel środowiskowy w rozumieniu załącznika do kodeksu i wytycznych. Zatem Komisja będzie mogła wyjaśnić kwestie dotyczące dopuszczalności pomocy dotyczącej koksowni i ewentualnie zażądać od władz włoskich odliczenia kosztów dotyczących wpływu na produkcję.
- 143 Z powyższych rozważań wynika, że argumenty przedstawione w ramach zarzutu trzeciego są nieistotne dla sprawy, jeśli chodzi o wielki piec i stalownię, z tego względu, że prawidłowość oceny Komisji co do niedopuszczalności pomocy dotyczącej tych instalacji przedstawionej w motywach 25–29 zaskarżonej decyzji

wystarcza do wykazania zgodności z prawem zaskarżonej decyzji w tej kwestii oraz że nie ma potrzeby badania zarzutu trzeciego w odniesieniu do koksowni, mając na uwadze wpływ stwierdzenia nieważności orzeczonej przez Sąd w ramach zarzutu drugiego na postępowanie wyjaśniające w sprawie pomocy dotyczącej tej instalacji.

D — W przedmiocie uzasadnienia zaskarżonej decyzji w odniesieniu do kwoty pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem

¹⁴⁴ Należy podnieść, że brak lub niewystarczające uzasadnienie stanowią naruszenie istotnych wymogów proceduralnych w rozumieniu art. 33 EWWiS i stanowią bezwzględną przyczynę nieważności, która musi zostać uwzględniona z urzędu przez sąd wspólnotowy (zob. analogicznie wyrok Trybunału z dnia 20 lutego 1997 r. w sprawie C-166/95 P Komisja przeciwko Daffix, Rec. str. I-983, pkt 24 oraz ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 67, wyroki Sądu z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie T-206/99 Métropole télévision przeciwko Komisji, Rec. str. II-1057, pkt 43 i z dnia 22 czerwca 2005 r. w sprawie T-102/03 CIS przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-2357, pkt 46).

¹⁴⁵ Należy również przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, że uzasadnienie indywidualnej niekorzystnej decyzji powinno przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi dokonać jej kontroli (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 63, ww. wyrok w sprawie Métropole télévision przeciwko Komisji, pkt 44 i ww. wyrok w sprawie CIS przeciwko Komisji, pkt 47).

¹⁴⁶ Zaskarżona decyzja zawiera w motywie 39 wniosek, że „zgłoszona pomoc na rzecz Lucchini [...] na inwestycje dotyczące koksowni, stalowni i wielkiego pieca w łącznej

wysokości 13,5 miliarda ITL nie jest dopuszczalna na podstawie przepisów dotyczących pomocy na rzecz środowiska naturalnego, ponieważ władze włoskie nie wykazały, że inwestycje nie zostały zrealizowane ze względów gospodarczych”. Wniosek ten następuje po motywie 29 zaskarżonej decyzji, w którym Komisja stwierdza, że „jeśli chodzi o główne powody inwestycji zrealizowanych [...] w koksowni, stalowni i wielkim piecu, uznaje ona, że władze włoskie nie wykazały, jak wymaga tego załącznik do [kodeksu], że przedsiębiorstwo podjęło jasną decyzję w kwestii realizacji inwestycji ze względów ochrony środowiska naturalnego”.

- 147 Tymczasem z decyzji o wszczęciu postępowania (punkt zatytułowany „Opis pomocy”), jak również z motywu 6 zaskarżonej decyzji wynika, że inwestycje zrealizowane przez skarżącą i zgłoszone jako kwalifikujące się do objęcia pomocą na rzecz ochrony środowiska naturalnego, na łączną kwotę 190,9 miliarda ITL, na które wystąpiono o pomoc w wysokości 13,5 miliarda ITL (co stanowi intensywność pomocy w wysokości 7%), dotyczą czterech następujących instalacji: koksowni, stalowni, wielkiego pieca i sieci zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków.
- 148 Z tego względu, że motywy 29 i 39 zaskarżonej decyzji nie odnoszą się do instalacji sieci zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków i że żaden element zaskarżonej decyzji nie pozwala zrozumieć, dlaczego pomoc państwa przeznaczona na tę instalację jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, należy stwierdzić istnienie braku uzasadnienia zaskarżonej decyzji w świetle art. 15 EWWiS w odniesieniu do kwoty pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem w art. 1 zaskarżonej decyzji.
- 149 Z decyzji o wszczęciu postępowania (punkt zatytułowany „Opis pomocy”) wynika, że kwota inwestycji związanych z siecią zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków wynosiła 19,7 miliarda ITL i że w konsekwencji pomoc, o którą wystąpiono na tę instalację, wynosiła 1,38 miliarda ITL.

150 W konsekwencji należy stwierdzić nieważność art. 1 zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim w ramach uznania za niezgodną ze wspólnym rynkiem pomocy państwa w kwocie przyznanej skarżącej wymienia kwotę 1,38 miliarda ITL odpowiadającą zgłoszonym inwestycjom dotyczącym sieci zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków.

E — *Wnioski ogólne*

151 Z całości powyższych rozważań wynika, że należy oddalić skargę w części dotyczącej inwestycji służących ochronie środowiska naturalnego w wielkim piecu i stalowni.

152 Jeśli chodzi o pomoc dotyczącą koksowni, Sąd uwzględnił zarzut drugi i tym samym należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji w części dotyczącej inwestycji służących ochronie środowiska naturalnego w koksowni.

153 Należy również stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji w odniesieniu do inwestycji służących ochronie środowiska naturalnego dotyczących sieci zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków, ponieważ żaden element zaskarżonej decyzji nie pozwala zrozumieć, dlaczego pomoc państwa przeznaczona na tę instalację jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

154 W konsekwencji należy stwierdzić nieważność art. 1 zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim w ramach uznania za niezgodną ze wspólnym rynkiem pomocy państwa

w kwocie przyznanej skarżącej wymienia kwotę 2,7 miliarda ITL odpowiadającą inwestycjom służącym ochronie środowiska naturalnego w koksowni i kwotę 1,38 miliarda ITL odpowiadającą zgłoszonym inwestycjom służącym ochronie środowiska naturalnego dotyczącym sieci zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków.

W przedmiocie kosztów

- 155 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu Sądu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Natomiast na podstawie art. 87 § 3 tego regulaminu w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron Sąd może postanowić, że koszty zostaną rozdzielone, albo że każda ze stron poniesie własne koszty.
- 156 W niniejszym przypadku skarga została częściowo uwzględniona. Sąd uważa, że wyrazem słusznej oceny okoliczności sprawy będzie więc decyzja o obciążeniu każdej strony połową kosztów postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (piąta izba w powiększonym składzie)

orzeka, co następuje:

- 1) Stwierdza się nieważność decyzji Komisji 2001/466/EWWiS z dnia 21 grudnia 2000 r. dotyczącej pomocy państwa, którą Włochy zamierzają

przyznać przedsiębiorstwom sektora hutnictwa żelaza i stali Lucchini SpA i Siderpotenza SpA, w zakresie, w jakim zalicza ona do kwoty pomocy państwa przyznanej Lucchini SpA i uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem kwoty 2,7 miliarda ITL (1,396 miliona EUR) i 1,38 miliarda ITL (713 550 EUR), które odpowiadają zgłoszonym przez władze włoskie inwestycjom służącym ochronie środowiska naturalnego w koksowni i sieci zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków.

- 2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

- 3) Każda strona pokrywa połowę kosztów postępowania.

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 19 września 2006 r.

Sekretarz

Prezes

E. Coulon

P. Linde

LUCCHINI PRZECIWKO KOMISJI

Spis treści

Ramy prawne	II - 2881
A — Kodeks pomocy na rzecz hutnictwa żelaza i stali	II - 2882
B — Wytyczne dotyczące pomocy na rzecz środowiska naturalnego	II - 2884
C — Załącznik do kodeksu	II - 2886
Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu	II - 2888
A — Oświadczenia dotyczące inwestycji produkcyjnych	II - 2889
B — Zgłoszenia dotyczące środowiskowych projektów inwestycyjnych	II - 2889
C — Decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 6 ust. 5 kodeksu oraz uwagi władz włoskich	II - 2891
D — Zaskarżona decyzja	II - 2892
Przebieg postępowania i żądania stron	II - 2893
Co do prawa	II - 2896
A — W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na błędzie co do przepisów mających zastosowanie w niniejszym przypadku i na naruszeniu zasady dobrej administracji	II - 2896
1. Argumenty stron	II - 2896
2. Ocena Sądu	II - 2899
B — W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na błędnym charakterze oceny Komisji co do niedopuszczalności zgłoszonej pomocy, naruszeniu zasady niedyskryminacji, przeliczeniu ciężaru dowodu, błędnej ocenie faktów i braku uzasadnienia	II - 2904
1. Argumenty stron	II - 2904
	II - 2937

2. Ocena Sądu	II - 2909
a) Uwagi wstępne	II - 2909
b) W kwestii, czy zgłoszone inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego miały na celu umożliwienie dalszego wykonywania działalności przedsiębiorstwa z powodu jego lokalizacji w strefie o dużej gęstości zaludnienia	II - 2912
c) W kwestii, czy inwestycje w ochronę środowiska naturalnego zostały zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji, w przedmiocie dowodów dostarczonych przez władze włoskie i w przedmiocie możliwości mniej kosztownego rozwiązania	II - 2913
i) W przedmiocie inwestycji w koksownię	II - 2913
— W kwestii, czy inwestycje w koksownię zostały zrealizowane jako przesłanka lub konsekwencja inwestycji koniecznych do produkcji	II - 2913
— W przedmiocie dowodów dostarczonych przez władze włoskie	II - 2916
— W przedmiocie istnienia mniej kosztownego rozwiązania	II - 2918
— W kwestii, czy inwestycje w koksownię umożliwiały znaczną poprawę ochrony środowiska naturalnego	II - 2919
— Wnioski dotyczące koksowni	II - 2921
ii) W przedmiocie inwestycji w wielki piec i stalownię	II - 2923
d) Wnioski w przedmiocie zarzutu drugiego	II - 2928
C — W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na błędnym charakterze oceny Komisji co do nieprzestrzegania warunków zgodności pomocy ustanowionych w mających zastosowanie ramach prawnych, naruszeniu zasady niedyskryminacji, przerzuceniu ciężaru dowodu, braku uzasadnienia i wewnętrznej sprzeczności w rozumowaniu przedstawionym w zaskarżonej decyzji	II - 2929
D — W przedmiocie uzasadnienia zaskarżonej decyzji w odniesieniu do kwoty pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem	II - 2932
E — Wnioski ogólne	II - 2934
W przedmiocie kosztów	II - 2935